FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT CARL OTTO LENZ

fremsat den 10. november 1993 *

Indhold

A — Indledning ..... I - 2096

B — Stillingtagen ..... I - 2097

Forældelsesfristens udløb ..... I - 2097

Meddelelse af decharge for regnskabsåret 1981 ..... I - 2102

Overtrædelse af princippet om en rimelig frist ..... I - 2106

Godkendelsen af protokollen efter afgivelsen af den begrundede udtalelse ..... I - 2110

Manglende forelæggelse af visse dokumenter ..... I - 2111

Posteringen af tilbageførselen den 25. august 1982 af 4 136 125 BFR ..... I - 2112

Oprettelsen af en rentebærende konto i Midland Bank ..... I - 2115

Klagepunktet om tilsidesættelse af forpligtelsen til en behørig forvaltning af betalingsbevillingerne ..... I - 2122

Klagepunktet om tilsidesættelse af forpligtelsen til kun at afholde udgifter mod forelæggelse af bilag og til at opbevare disse ..... I - 2126

Overtrædelse af vedtægtens artikel 86, stk. 1, af finansforordningens artikel 70, stk. 1, og artikel 71, samt tilsidesættelse af lighedsprincippet, princippet om billighed, princippet om fordelende retfærdighed og om magtfordrejning ..... I - 2132

Tilsidesættelse af proportionalitetsprincippet ..... I - 2136

Påstandene om udpegelse af et udvalg af sagkyndige ..... I - 2137

C — Forslag til afgørelse ..... I - 2138

* Originalsprog: tysk.

Hr. afdelingsformand,
De herrer dommere,

A — Indledning

1. I denne sag skal Domstolen tage stilling til en appel til prøvelse af den af Retten i Første Instans (herefter benævnt »Retten«) den 17. oktober 1991 afsagte dom (sag T-26/89) [1]. Appellen er iværksat af en tidligere funktionær, Henri de Compte (sagsøger ved Retten, herefter benævnt »appellanten«).

2. Appellanten udøvede indtil sin forflyttelse den 30. april 1982 hvervet som regnskabsfører i Parlamentet (sagsøgte og indstævnt, herefter benævnt »sagsøgte«). I september 1982 blev der første gang indledt disciplinærsag mod appellanten for visse ulovligheder, som han skulle have begået i sin egenskab af ansvarlig for europaparlamentarikernes kasse. Ansættelsesmyndigheden besluttede imidlertid at annullere denne procedure på grund af formmangler. Efter en ny procedure besluttede sagsøgte i marts 1984, at appellanten skulle fjernes fra tjenesten, en sanktion, der efter appellantens klage af 24. maj 1984 blev ændret til en degradation til lønklasse A7, løntrin 6. Denne afgørelse blev annulleret af Domstolen den 20. juni 1985, fordi vidnerne var blevet afhørt, uden at appellanten eller hans bisidder havde været til stede [2]. Sagsøgte meddelte ved skrivelse af 9. december 1986, at man ville genoptage disciplinærsagen mod ham og foranstaltede en ny høring af appellanten (vedtægtens artikel 87, stk. 2) og indledte formelt den nye disciplinærsag den 24. juni 1987. Ved afgørelse af 18. januar 1988 pålagde sagsøgte appellanten sanktionen degradation fra lønklasse A3, løntrin 8, til lønklasse A7, løntrin 6.

3. Denne afgørelse var baseret på en række ulovligheder, som appellanten havde begået under sin førelse af en bankkonto for europaparlamentarikernes kasse. Adskillige af disse ulovligheder er ikke bestridt af appellanten. Ulovlighederne fremgår af præmis 39-54 i den appellerede dom, som jeg skal tillade mig at henvise til.

4. De vigtigste klagepunkter over appellanten er følgende:

— Oprettelse af en rentebærende konto i Midland Bank, London, den 21. juli 1980, og indsættelse på kontoen af 400 000 UKL til en rente af 16% p.a., uden forudgående tilladelse, uden nogen bogføring herom i regnskabet over disse transaktioner og uden indførelse i Parlamentets bøger af de oppebårne renter i 1980 og 1981.

— Indløsning uden præcis og gyldig begrundelse af to checks den 4. septem-

1 — Sml. II, s. 781.
2 — Dom i sag 141/84, de Compte mod Parlamentet, Sml. s. 1951.

ber 1981 og den 11. november 1981, trukket på Midland Bank og lydende på henholdsvis 17 189,15 UKL og 35 176,98 UKL, beløb som var blevet kontant indbetalt af banken Sogenal (Société générale alsacienne de banque), Luxembourg, i form af følgende beløb: 2 700 000 BFR, 30 000 DM og 100 000 FF; undladelse af at bogføre disse transaktioner i Parlamentets bøger i regnskabsåret 1981; bogføring med seks måneders forsinkelse (28.2.1982) i regnskabet vedrørende medlemmernes kasse af et beløb på 4 136 125 BFR, skønt udbetalingen var sket i forskellige valutaer.

— Tilsidesættelse af regnskabsførerens forpligtelse til kun at afholde udgifter på grundlag af bilag og til at sørge for bevarelse af Parlamentets værdier. Den manglende dokumentation vedrørende forskellen mellem kassebeholdningen i medlemmernes kasse og den generelle regnskabsoversigt på 4 100 000 BFR, opstået efter bogføringen af 4 136 125 BFR i forbindelse med indløsning af de to checks trukket på Midland Bank.

5. Ved den appellerede dom frifandt Retten sagsøgte for den af appellanten anlagte sag til prøvelse af nævnte afgørelse. Sagen vedrørte spørgsmålet, om afgørelsen var behæftet med formmangler og indholdsmangler. Appellanten har i nærværende appel gentaget tolv af de anbringender, som han havde fremsat ved Retten, og nedlægger påstand om, at Retten ved ikke at have givet ham medhold heri har tilsidesat fællesskabsretten.

6. Under min behandling af sagen skal jeg om fornødent komme ind på andre forhold og omstændigheder i sagen, samt gældende bestemmelser. Ellers skal jeg tillade mig at henvise til den refererende dommers rapport. Jeg skal behandle de forskellige retlige anbringender, der er fremført i appellen, herefter benævnt »anbringender«, i den rækkefølge, parterne har valgt i overensstemmelse med den appellerede dom.

B — Stillingtagen

Forældelsesfristens udløb

7. Appellanten havde for Retten gjort gældende, at disciplinærsagen, som resulterede i den anfægtede afgørelse, blev indledt efter udløbet af forældelsesfristen i finansforordningens artikel 72, hvorefter »hver institution har en frist på to måneder efter aflæggelsen af forvaltningsregnskabet til at træffe afgørelse om at meddele regnskabsførerne decharge for deres hermed forbundne transaktioner«.

8. Ifølge appellanten må der, efter udløbet af denne toårsfrist, efter bestemmelserne anses for at være meddelt decharge, dvs. at regnskabsføreren definitivt er fritaget for sit ansvar med hensyn til regnskabernes formelle rigtighed. En disciplinærsag, som alene er baseret på formelle klagepunkter, må

derfor også indledes inden nævnte forældelsesfrist på to år (denne frist begynder at løbe senest fra den 31. maj i det år, der følger efter det pågældende regnskabsår). I denne sag hævdede appellanten, at disciplinærsagen først blev indledt den 24. juni 1987, altså efter udløbet af den nævnte toårsfrist, såvel med hensyn til regnskabsåret 1981 (fristudløb den 31.5.1984) som med hensyn til regnskabsåret 1982 (fristudløb den 31.5.1985). Appellanten anførte endvidere, at den den 24. juni 1987 indledte disciplinærsag ikke kan anses for at være en genoptagelse af en tidligere disciplinærsag.

9. Retten bemærkede vedrørende dette anbringende først, at vedtægten i dens bestemmelser vedrørende disciplinærordningen (artikel 86-89 og bilag IX) ikke fastsætter nogen forældelsesfrist for indledningen af en disciplinærsag. En forældelsesfrist skal dog af hensyn til dens formål, som er at tjene retssikkerheden, fastsættes forud af fællesskabslovgiver [3].

10. Dernæst understregede Retten princippet om disciplinærsagers uafhængighed i forhold til andre administrative procedurer. Retten henviste herved til kendelse af 3. juli 1984 fra formanden for Domstolens Tredje Afdeling, hvori denne sondrede mellem meddelelse af decharge i henhold til finansforordningens artikel 72 og disciplinærsagen [4]. Den såkaldte stiltiende opnåede decharge efter en forældelsesfrist på to år var ikke til hinder for at rejse disciplinærsag mod appellanten.

11. Retten bemærkede endelig, at selv om sagsøgerens opfattelse på dette punkt blev lagt til grund, måtte anbringendet alligevel forkastes. Disciplinærsagen blev nemlig indledt inden den 31. maj 1984, rettere sagt den 13. april 1983, på hvilken dato Parlamentets formand tilstillede disciplinærrådet indberetningen med klagepunkterne over sagsøgeren. Denne disciplinærsag førte til ansættelsesmyndighedens afgørelse af 24. maj 1984, som senere blev annulleret af Domstolen. Genoptagelsen af disciplinærsagen den 24. juni 1987 på grundlag af den samme indberetning kan ikke anses for en ny indbringelse for de kompetente instanser, men for en genoptagelse af sagen på det stadium, hvor sagen var blevet behæftet med den af Domstolen fastslåede formmangel.

12. Appellanten har for Domstolen anfægtet de tre ovenstående begrundelser, som Retten baserede sig på. Jeg skal først behandle de indsigelser, som appellanten har rejst mod de to første begrundelser, der vedrører forholdet mellem disciplinærsagen og meddelelse af decharge efter finansforordningens artikel 72.

13. Appellanten har vedrørende dette spørgsmål gentaget de argumenter, som han fremførte ved Retten, og har gjort gældende, at Rettens opfattelse herom principielt er fejlagtig. Vedrørende spørgsmålet om forældelsesfristen for indledning af en disciplinærsag har appellanten anført, at man

3 — Retten henviser her til Domstolens dom af 5.7.1970 (sag 41/69, ACF Chemiefarma mod Kommissionen, Sml. 1970, s. 107, org. ref.: Rec. s. 661).

4 — Sag 141/84 R (de Compte mod Parlamentet, Sml. s. 2575). Ved kendelsen anordnedes udsættelse af gennemførelsen af den første disciplinærsanktion — af 24.5.1984 — indtil der var afsagt dom i hovedsagen.

også må tage hensyn til andre bestemmelser end vedtægtsbestemmelserne, nemlig de på sagsområdet relevante bestemmelser.

14. Jeg mener, at begge disse argumenter må forkastes. For det første mener jeg, at grundlaget for Rettens argumentation er korrekt; vedtægten indeholder ikke nogen bestemt frist for indledning af en disciplinærsag. Den omstændighed, at vedtægtens forfattere ikke har ønsket at pålægge en sådan frist, fremgår også af, at bilagets artikel 7 indeholder visse frister [5] med henblik på at sikre en hurtig *afvikling* af en allerede indledt sag, men ikke fastsætter nogensomhelst frist for indledningen af sagen som sådan.

15. For så vidt først angår fristen i finansforordningens artikel 72 fremgår det af artiklens ordlyd, at denne klart vedrører *decharge*. Det er efter min mening klart forkert at anse fristen for en frist for *indledningen af disciplinærsagen*. Det kan nemlig tænkes, at der på grund af forholdsregler, truffet af regnskabsførerne eller en anden person, ikke ved prøvelsen af meddelelse af decharge konstateres nogen ulovlighed, men at disse først opdages (langt) senere. Det fremgår heraf, at tidspunktet for indledningen af disciplinærsagen afhænger af det konkrete tilfælde og ikke er underlagt nogen fast frist. Det skal her bemærkes, at appellanten udelukkende påberåber sig en sådan frist i det tilfælde, hvor disciplinærsagen alene er baseret på »formelle klagepunkter« [6]. Spørgsmålet om, hvorvidt der foreligger en nøjagtig og ufravigelig frist, afhænger imidlertid af objektive kriterier og kan ikke afhænge af omstændighederne i den konkrete sag, som kan bero på tilfældigheder.

16. Jeg må, som Retten, fastslå, at proceduren vedrørende meddelelse af decharge ogdisciplinærsagen tjener to forskellige formål:

»Formålet med de disciplinære sanktioner er at bevare den interne orden i den offentlige tjeneste. Formålet med meddelelse af decharge i finansforordningens artikel 72 er derimod at indføre en kontrol med regnskabernes rigtighed og lovlighed, og, mere generelt, med deres aflæggelse og revision, for at den usikkerhed, som består vedrørende det ansvar, der påhviler den pågældende regnskabsfører for et regnskabsår, kan fjernes.« [7]

17. På grund af denne forskel er kompetencen inden for institutionen heller ikke den samme: Med hensyn til meddelelse af decharge er institutionen efter artikel 72 selv kompetent, mens indledningen af disciplinærsagen i henhold til vedtægtens artikel 2 påhviler den i henhold til bestemmelsen udpegede kompetente myndighed. Denne forskel bestyrkes desuden af, at nævnte bestemmelse er blevet vedtaget i henhold til EØF-traktatens artikel 209 og de i de øvrige traktater tilsvarende bestemmelser

5 — Vedrørende fristernes art: jf. præmis 88 i den appellerede dom og punkt 53 i mit forslag.

6 — Jf. præmis 60 i den appellerede dom.

7 — Præmis 69 i den appellerede dom.

efter en procedure, som på væsentlige punkter adskiller sig fra den, der i fusionstraktatens artikel 24 [8] foreskrives med henblik på vedtagelse af vedtægtens bestemmelser.

18. Det fremgår af ovenstående, at indledningen af en disciplinærsag ikke er underlagt de samme fristkrav som meddelelse af decharge, heller ikke selv om der alene er tale om kontrol med regnskabernes formelle lovlighed. Hensynet til retssikkerheden, som er baggrunden for afgørelsen om meddelelse af decharge i henhold til finansforordningens artikel 72, begrunder den frist, der er fastsat i artiklen. Derimod kan det af hensyn til opretholdelsen af den interne orden i den offentlige tjeneste være korrekt først at indlede disciplinærsagen, når afgørelsen i artikel 72 er blevet truffet, og der består klarhed om ansvaret. En sådan fremgangsmåde indebærer imidlertid ikke kun ulemper for tjenestemanden (forlængelse af en længere usikkerhedsperiode), men også fordele (ingen indledning af disciplinærsagen), når der sker en fuldstændig meddelelse af decharge.

19. Det fremgår heraf, at disciplinærsagen ikke er ulovlig, blot fordi den ikke er indledt inden den i finansforordningens artikel 72 fastsatte frist.

20. Appellanten har endvidere anført, at Retten af det forhold, at de to procedurer er indbyrdes uafhængige, med urette har fastslået, at den såkaldte stiltiende decharge efter udløbet af toårsfristen ikke var til hinder for at indlede disciplinærsagen mod sagsøgeren. Ifølge appellanten har dechargen i hvert fald den rækkevidde, at regnskabsføreren fritages for det ansvar, der påhviler ham for regnskabernes lovlighed.

21. Denne indsigelse er irrelevant. For så vidt appellanten hermed alene vil gentage sin argumentation, blot i en anden form, hvorefter disciplinærsagen bør indledes inden for fristen i finansforordningens artikel 72, må anbringendet forkastes af de ovenfor angivne grunde.

22. Appellanten kan dog hermed have ment, at da fristen i artikel 72 ikke blev overholdt *med hensyn til afgørelsen om decharge*, er han stiltiende blevet fritaget for sit ansvar og kan derfor ikke længere retsforfølges. Dette anbringende må også forkastes. For det første har anbringendet intet at gøre med den fremsatte indsigelse, hvorefter disciplinærsagen blev indledt efter udløbet af den såkaldte forældelsesfrist. Dernæst blev, for så vidt angår regnskabsåret 1981, afgørelsen om princippet og rækkevidden af decharge senest truffet den 10. april 1984 [9], altså inden for fristen i artikel 72. Den — ubestridte — overskridelse af fristen for regnskabsåret 1982 [10] har under alle omstændigheder ikke den virkning, at der må anses for at være meddelt appellanten decharge. Efter min opfattelse er det ikke

8 — Traktat om oprettelse af et fælles Råd og en fælles Kommission for De Europæiske Fællesskaber af 8.4.1965.

9 — Jf. punkt 30 og fodnote 15.

10 — Jf. punkt 33 og fodnote 20.

juridisk muligt at anse, at en sådan fristoverskridelse indebærer meddelelse af decharge. Finansforordningen indeholder ingen bestemmelse herom. Derfor kan det ikke antages, at en overskridelse skulle have en sådan virkning. Dette ville nemlig indebære et indgreb i den forret, institutionen har, til at kontrollere lovligheden af regnskabsførerens arbejde for at sikre en korrekt forvaltning af Fællesskabets midler. Desuden fremgår det i denne sag, at afgørelsen om decharge kan tage lang tid, netop når der er tale om uregelmæssigheder. Appellantens anbringende vedrørende en stiltiende decharge kan altså føre til, at en sådan decharge er meddelt (teoretisk) netop i de tilfælde, hvor der kan være en særlig grund til at afslå den.

23. Appellantens anbringende må derfor forkastes.

24. Endelig kan der heller ikke gives appellanten medhold i, at Retten med urette antog, at disciplinærsagen, som resulterede i den anfægtede afgørelse, blev indledt den 13. april 1983. Appellanten har til støtte herfor anført, at efter Domstolens dom om annullation af 20. juni 1985 blev han atter hørt i henhold til artikel 87, stk. 2. Han mener derfor, modsat Retten, at disciplinærsagen ikke er blevet genoptaget på det stadium, hvor sagen var behæftet med den af Domstolen fastslåede formmangel; der skulle altså være tale om en *ny sag*.

25. Dette anbringende må forkastes. Det fremgår af retspraksis, at annullation af en disciplinær sanktion på grund af formmangel omfatter den pågældende procedure fra det stadium, hvor formmangelen blev begået [11]. Ansættelsesmyndigheden kan genoptage proceduren derfra og indtil den definitive afgørelse.

26. Det kan ganske vist ikke teoretisk udelukkes, at en annullationsdom kan foranledige ansættelsesmyndigheden til i en konkret sag ikke at genoptage den oprindelige procedure, men annullere den og indlede en ny [12]. Besvarelsen af spørgsmålet, hvilken af de to muligheder ansættelsesmyndigheden i et konkret tilfælde har fulgt, må besvares ud fra en *vurdering af de faktiske omstændigheder*, nemlig ansættelsesmyndighedens adfærd efter annullationsdommen. I denne sag har Retten lagt afgørende vægt på, at ansættelsesmyndigheden rejste sag for disciplinærrådet (som var ansvarlig for den i dommen af 20.6.1985 fastslåede formmangel) på grundlag af samme indberetning som den af 13. april 1983.

27. Det fremgår heraf, at appellanten med dette anbringende bestrider den af Retten foretagne vurdering af de faktiske omstændigheder, og ikke anfægter de retlige kriterier, som Retten har lagt til grund for sin vurdering, og heller ikke har fremført andre retlige mangler. Men en appel af Rettens domme, som er begrænset til rets-

11 — Dom af 5.2.1987, sag 403/85, F. mod Kommissionen, Sml. s. 645, præmis 2, og af 4.2.1970, sag 13/69, Van Eick mod Kommissionen, Sml. 1970, s. 1, org. ref.: Rec. s. 3, præmis 8, 9 og 10; vedrørende den formmangel, som daværende sag drejede sig om, jf. dom af 11.7.1968, sag 35/67, Van Eick mod Kommissionen, Sml. 1965-1968, s. 523, org. ref.: Rec. s. 489, på s. 512 ff.

12 — Dette var den fremgangsmåde, som ansættelsesmyndigheden i denne sag fulgte, da den den 14.1.1983 annullerede den sag, der var indledt den 30.9.1982.

spørgsmål [13], kan ikke støttes på et sådant anbringende [14].

28. Den af appellanten rejste indsigelse mod Rettens fastsættelse af tidspunktet for disciplinærsagens indledning kan derfor ikke tages til følge.

29. Appellantens anbringende vedrørende overtrædelse af forældelsesfristen må derfor forkastes.

Meddelelse af decharge for regnskabsåret 1981

30. Appellanten havde i sin stævning angivet, at han var blevet meddelt decharge for regnskabsåret 1981 ved afgørelse af 10. april 1984 [15]. Parlamentet anfører i afgørelsens betragtninger, at:

»Alle elementer bør tages i betragtning i forbindelse med meddelelse af decharge for 1982, inklusive korrespondancen af 6. juni 1983 [16].«

Ved afgørelse af 10. april 1984 »meddeler« Parlamentet »decharge til institutionens regnskabsfører for regnskabsåret 1981«.

31. Ifølge appellanten indebærer denne afgørelse, at disciplinærsagen ikke kan realitetsbehandles og derfor er en nullitet, idet klagepunkterne udelukkende vedrørte den formelle rigtighed af regnskaberne.

32. Appellanten havde endvidere i sin stævning gjort gældende, at det var irrelevant, at dechargen for 1982 blev meddelt ham med et forbehold vedrørende hovedspørgsmålet i denne sag, nemlig spørgsmålet om de 4 millioner [17]. Appellantenen anførte herved hovedsaglig, at dette problem var blevet løst ved den meddelelse af decharge for 1981, der blev givet ham i afgørelsens konklusion, subsidiært at han havde opnået decharge for 1982, og mere subsidiært at der ikke ved hans forflyttelse den 30. april 1982 og ved hans efterfølgers tiltrædelse blev aflagt regnskab for de pågældende konti, hvorfor ansættelsesmyndigheden var ganske ude af stand til, for så vidt angår regnskabs-

13 — Jf. EØF-traktatens artikel 168 A og artikel 51 i statutten for Domstolen samt de tilsvarende bestemmelser vedrørende de to øvrige Fællesskaber.

14 — Dom af 1.10.1991, sag C-283/90 P, Vidrányi mod Kommissionen, Sml. I, s. 4339, præmis 12.

15 — EFT C 127, s. 43.

16 — Det drejer sig om en skrivelse fra Parlamentets formand, hvorved denne anmodede formanden for Budgetkontroludvalget om at udsætte afgørelsen om meddelelse af decharge for regnskabsåret 1981 under henvisning til de klagepunkter, der var rejst under disciplinærsagen: jf. punkt G i betragtningerne til afgørelsen af 10.4.1984 samt præmis 13 i den appellerede dom.

17 — Jf. punkt 4, andet og tredje led.

året 1982, at afgøre, hvad der henhører under hans ansvar, og hvad der henhører under hans efterfølgers ansvar [18].

33. Appellanten har i sin replik endvidere behandlet Parlamentets afgørelser af 18. maj 1983 [19] og af 11. juli 1986 [20]. Den første vedrørte regnskabsåret 1981 og indeholdt formandens decharge samt angivelsen, at »decharge« må udsættes »for at give Budgetkontroludvalget mulighed for at gennemføre visse arbejder«. Afgørelsen af 11. juli 1986 vedrørte regnskabsåret 1982. Herved havde Parlamentet bemyndiget sin formand til at meddele »dens regnskabsførere ny decharge for regnskabsåret 1982, bortset fra beløbet på 91 263 ECU og sagerne i forbindelse hermed, som der er gjort rede for i skrivelsen fra Revisionsrettens formand af 7. november 1985, samt den dertil føjede udtalelse fra Revisionsretten« [21]. Appellanten havde endvidere anført følgende:

Formandens decharge (jf. afgørelse af 18.5.1983 for året 1981 og afgørelsen af 11.7.1986 for 1982) indebar samtidig decharge til regnskabsføreren.

Decharge kan ikke meddeles delvis (jf. afgørelse af 10.4.1984 for året 1981 og afgørelse af 11.7.1986 for 1982).

Rækkevidden af en afgørelse vedrørende decharge kan ikke begrænses ved en betragtning til afgørelsen (jf. afgørelse af 10.4.1984 for året 1981).

34. Retten anførte først, at den disciplinære forfølgning er uafhængig af proceduren vedrørende decharge [22]. Selv om derfor afgørelserne af 18. maj 1983 og af 10. april 1984 skulle have udgjort en udtrykkelig eller stiltiende decharge for regnskabsåret 1981, kan dette ikke være til hinder for, at der indledes en disciplinærsag mod sagsøgeren, så meget desto mere som dennes påbegyndelse den 13. april 1983 [23] under alle omstændigheder ligger tidligere end Parlamentets afgørelser. Retten behandlede derefter de nævnte to afgørelser. Retten afviste sagsøgerens opfattelse, hvorefter afgørelsen af 18. maj 1983, hvorved Parlamentet meddelte sin formand decharge, uden videre også skulle indebære decharge til regnskabsføreren, og henviste herved til afgørelsens ordlyd [24]. Vedrørende afgørelsen af 10. april 1984 udtalte Retten, at dens rækkevidde må bedømmes under hensyntagen til dens betragtninger [25]. Det fremgår heraf, at Parlamentet, for så vidt angår decharge for regnskabsåret 1982, undlod at udtale sig om de omstridte spørgsmål. Ende-

18 — Præmis 73 i den appellerede dom.

19 — EFT C 161, s. 98.

20 — EFT C 227, s. 154.

21 — I udtalelsen, der blev afgivet efter anmodning fra Parlamentets formand, fastslog Revisionsretten, for så vidt angår underskuddet i regnskabsåret 1982, at regnskabsføreren og forskudsbestyreren var ansvarlige; jf. præmis 19 og 20 i den appellerede dom.

22 — Jf. vedrørende dette punkt præmis 79, 80 og 81 i den appellerede dom.

23 — Tidspunktet, hvor disciplinærrådet blev tilstillet en indberetning indeholdende klagepunkterne over sagsøgeren efter annullationen i september 1982 af den første procedure: jf. ovenfor punkt 2 og præmis 8 i den appellerede dom.

24 — Jf. ovenfor punkt 33.

25 — Jf. ovenfor punkt 30.

lig var det relevante regnskabsår ifølge Retten ikke 1981, men 1982, idet beløbet på 4 136 125 BFR [26] ikke havde været genstand for nogen regnskabsmæssig postering, enten som betaling eller som godtgørelse, således at den kontrol, der blev foretaget ved regnskabsårets udløb, ikke gjorde det muligt at fastslå noget overskud eller underskud. For så vidt angår regnskabsåret *1982* var bemyndigelsen for Parlamentets formand til at meddele decharge til regnskabsføreren ledsaget af et udtrykkeligt forbehold [27].

35. De indsigelser, som appellanten har rejst over for Rettens dom vedrørende disse punkter, kan opdeles i tre grupper. Først har han gentaget sin argumentation vedrørende den betydning, man må tillægge afgørelsen om decharge for disciplinærsagen [28] og gjort gældende, at denne sag, modsat det af Retten angivne, ikke blev indledt den 13. april 1983, men først den 9. december 1986 [29]. Dernæst har appellanten anført, at Retten ikke har taget hensyn til hans argumenter vedrørende rækkevidden af dechargen for Parlamentets formand, vedrørende umuligheden af at meddele en delvis decharge og vedrørende den omstændighed, at rækkevidden af en decharge alene fremgår af selve afgørelsen. Endelig har appellanten anført, at Retten ikke har behandlet hans argument, hvorefter ansættelsesmyndigheden, da der ikke forelå noget regnskab for kontiene den 30. april 1982, selv havde gjort det umuligt at afgrænse hans ansvar i forhold til sin efterfølgers. Rettens afvisning af dette anbringende er ikke begrundet eller hviler på en faktisk vildfarelse, hvorfor afvisningen ikke er holdbar.

36. Det bemærkes hertil, at Retten i præmis 80 og 81 i den appellerede dom under henvisning til ordlyden af afgørelserne af 18. maj 1983, 10. april 1984 og 11. juli 1986 konkluderede, at sagsøgeren hverken havde fået meddelt decharge for 1981 eller for 1982. Retten fastslog, at den sagsøgeren meddelte decharge for regnskabsåret 1981 var ledsaget et forbehold om, at de under disciplinærsagen rejste klagepunkter skulle tages i betragtning ved meddelelse af decharge for regnskabsåret 1982. Retten konstaterede herefter, at der for regnskabsåret 1982 forelå et tilsvarende forbehold, der var indeholdt i bemyndigelsen til dets formand om at meddele decharge til Parlamentets regnskabsfører.

37. Denne begrundelse var i sig selv tilstrækkelig til at forkaste appellantens anbringende. Jeg skal senere påvise, at begrundelsen holder over for appellantens klagepunkter, således at Rettens afvisning af anbringendet heller ikke kan anfægtes.

38. Modsat appellantens opfattelse har Retten opfyldt sin *begrundelsespligt* [30]. Den har nemlig i tilstrækkelig grad besvaret de af sagsøgeren i stævningen fremførte argumenter.

39. For så vidt angår først spørgsmålet om, hvorvidt appellanten blev meddelt decharge for 1981 og 1982, skal jeg anføre, at dette spørgsmål som sådan alene drejer sig om *fortolkningen* af de pågældende afgørelser. De af

26 — Jf. ovenfor punkt 4, andet og tredje led.
27 — Jf. ovenfor punkt 33.
28 — Jf. ovenfor punkt 20.
29 — Jf. ovenfor punkt 2.

30 — Jf. dom af 1.10.1991, sag C-283/90, Vidrányi mod Kommissionen, Sml. I, s. 4339, præmis 29.

sagsøgeren i stævningen fremførte argumenter rejser derimod ikke nogen tvivl om, hvorvidt afgørelserne *kunne* træffes i den form, som de blev. Retten var derfor ikke forpligtet til at undersøge, om decharge kunne være delvis og kunne nægtes regnskabsføreren for tidsrum og beløb, for hvilke formanden havde opnået decharge. I henhold til artikel 42, stk. 2, i Domstolens procesreglement, som på daværende tidspunkt fandt tilsvarende anvendelse, kunne Retten ikke behandle disse anbringender under *replikken*. Hvis sagsøgeren på dette område, der er præget af vanskelige og komplicerede juridiske problemer, ganske få regler [31] og det forhold, at der ikke foreligger nogen retspraksis vedrørende institutionernes praksis på området, havde villet stille de nævnte eller andre retsspørgsmål, burde han have gjort det i stævningen.

40. Jeg mener heller ikke, at den appellerede dom mangler nogen begrundelse, for så vidt angår det af sagsøgeren i stævningen fremsatte anbringende, baseret på, at der ikke forelå nogen regnskabsaflæggelse for kontoen den 30. april 1982 [32]. Dette anbringende vedrører i realiteten ikke sagsøgerens decharge (for 1982), men spørgsmålet om, hvorvidt de overtrædelser, som foreholdes ham, er *bevist*. Sagsøgeren har aldrig hævdet, at det forhold, at der ikke forelå nogen regnskabsaflæggelse, indebar en decharge (hvilket i hvert fald ud fra et juridisk synspunkt ville have været særdeles tvivlsomt). Spørgsmålet om, hvorvidt sagsøgerens ansvar (i givet fald uden nogen regnskabsaflæggelse) kunne bevises, omhandles imidlertid i et særskilt anbringende, som Retten nøje har behandlet [33]. I nærværende sammenhæng har Retten altså med føje alene behandlet sagsøgerens anbringende om, at han udtrykkeligt har fået meddelt decharge for regnskabsåret 1981 og 1982 [34].

41. Det er korrekt, at problemet om, at det var nødvendigt at fortolke rækkevidden af afgørelsen af 10. april 1984 på grundlag af dens betragtninger, allerede blev nævnt i stævningen. Retten har dog behandlet dette spørgsmål i dommens præmis 80, om end ganske kortfattet, idet sagsøgerens argumenter herom ikke var præcise.

42. Da det altså står fast, at Rettens begrundelse ikke kan anfægtes ud fra begrundelsespligten, skal jeg nu kortfattet behandle appellantens andre anbringender. Appellanten gentager over for Rettens begrundelse alene de anbringender, som han havde fremsat i replikken i førsteinstansen (bortset fra det allerede behandlede anbringende om manglende regnskabsaflæggelse den 30.4.1982). Da disse anbringender måtte afvises af Retten, fordi de var nye og ikke var indeholdt i stævningen [35], kan de heller ikke behandles under en appel i medfør af procesreglementets artikel 113, stk. 2, og artikel 116, stk. 1 [36]. Jeg skal derfor altså behandle det eneste resterende anbringende, hvorefter

31 — Hverken finansforordningen (fodnote 53) eller forordning nr. 75/375 (fodnote 54) indeholder nogen direkte afklaring af disse spørgsmål.

32 — Jf. ovenfor punkt 35.

33 — Jf. præmis 185 ff. i den appellerede dom; jf. også præmis 189.

34 — Jf. præmis 78 i den appellerede dom.

35 — Jf. ovenfor punkt 39.

36 — Jf. dom af 19.6.1992, sag C-18/91, V. mod Parlamentet, Sml. I, s. 3997, præmis 21.

rækkevidden af den meddelte decharge (afgørelsen af 10.4.1984) kun kan fortolkes ud fra selve afgørelsens konklusion.

43. For god ordens skyld skal jeg understrege, at dette anbringende, korrekt forstået, ikke vedrører den fortolkning, som Rettens dommere har anlagt af ordlyden af den nævnte afgørelse i deres egenskab af *dommere, der skal foretage en vurdering af de faktiske omstændigheder*. Appellanten påberåber sig herved nemlig snarere en retsregel, hvorefter man kun kan støtte sig på afgørelsens konklusion ved dens fortolkning.

44. Appellanten har imidlertid ikke angivet nogen hjemmel for denne regel. Den skrevne fællesskabsret indeholder ikke sådanne regler. Naturligvis kan man af *karakteren* af afgørelsen om decharge udlede, at dens rækkevidde skal fremgå *klart og utvetydigt* af afgørelsen, og man kan herved givetvis tage hensyn til, om den afgørende sætning befinder sig i selve afgørelsen eller i dens betragtninger. Der består imidlertid intet holdepunkt for, at Retten ved dens fortolkning af den omstridte afgørelse af 10. april 1984 under hensyntagen til dens betragtninger har tilsidesat kravet om klarhed.

45. Af de ovenfor angivne grunde må også dette anbringende forkastes.

Overtrædelse af princippet om en rimelig frist

46. *I.* Retten har behandlet sagsøgerens anbringende om, at disciplinærsagen er blevet indledt og/eller fortsat med en urimelig forsinkelse, i flere af sagens faser. Retten har først foretaget en beregning af »det tidsrum, hvor sagsøgeren varetog sit forsvar for Domstolen« [37]. Retten har på dette grundlag konkluderet, at der er to perioder, hvor spørgsmålet om, hvorvidt der er tale om et rimeligt tidsrum kan diskuteres. Det første tidsrum vedrører de otte måneder, under hvilke sagen verserede for disciplinærrådet (fra den 2.6.1983 til den 10.2.1984), det andet tidsrum de atten måneder, som forløb mellem Domstolens afsigelse af annullationsdommen og Parlamentets formands skrivelse, hvori sagsøgeren anmodedes om at fremsætte sine bemærkninger i henhold til vedtægtens artikel 87, stk. 2 (fra den 20.6.1985 til den 9.12.1986) [38].

47. *II.1.* Appellanten har først anført, at disciplinærsagen, som under alle omstændigheder vedrører forhold inden hans forflyttelse den 30. april 1982, først blev indledt den 24. juni 1987, altså mere end fem år efter de ham foreholdte handlinger. Dette indebærer ifølge appellanten, at sagen er blevet anlagt med betydelig forsinkelse.

48. Jeg skal med hensyn til dette anbringende alene henvise til de bemærkninger, jeg

37 — Præmis 89 i den appellerede dom.
38 — Jf. foregående fodnote.

har gjort vedrørende det første anbringende, og hvorefter appellanten, som fastslået af Retten, ikke retligt har rejst tvivl om, at sagen indledtes den 13. april 1983. Dette anbringende må derfor forkastes.

49. 2. Appellantens andet anbringende vedrører den beregning, som Retten har foretaget vedrørende »det tidsrum, hvorunder sagsøgeren varetog sit forsvar for Domstolen«.

50. Jeg skal først fastslå, at Retten helt klart har taget hensyn til det tidsrum, som forløb mellem den endelige afgørelse i disciplinærsagen af 24. maj 1984 og dommen af 20. juni 1985, hvorved Domstolen annullerede denne afgørelse. Ifølge appellanten burde Retten af hensyn til overholdelse af grundsætningen om ret til forsvar ikke have udelukket denne periode fra dens beregning. Under alle omstændigheder burde Retten af hensyn til nævnte grundsætning have taget hensyn til den omstændighed, at sagsøgeren fik medhold i sit søgsmål. Retten gør i sin begrundelse, ifølge appellanten, ham på en vis måde ansvarlig for, at disciplinærsagen blev forsinket på grund af et sagsanlæg, som beroede på en handling, som sagsøgte var ansvarlig for. Endvidere har Retten ifølge appellanten fremført en argumentation, der er modstridende, for så vidt Retten på den ene side ikke tager hensyn til, om den af sagsøgeren anlagte sag var berettiget eller ej, men på den anden side tager hensyn til de af ansættelsesmyndigheden anførte forhold, som ifølge Retten kunne begrunde det tidsrum, som forløb mellem dommen af 20. juni 1985 og erklæringen af 9. december 1986 [39].

39 — Jf. ovenfor punkt 2.

51. Dette anbringende rejser spørgsmålet om, hvorvidt Retten med henblik på en eventuel annullation af en disciplinærsag, der anfægtes på grund af overtrædelse af en rimelig frist, burde have taget hensyn til varigheden af retssagen i sag 141/84.

52. Jeg mener ikke, at dette ville være korrekt. Det fremgår af artikel 7 i vedtægtens bilag IX, at den heri angivne frist for disciplinærsagen vedrører *det tidsrum, som forløber*, mellem de forskellige *akter* i sagen, men ikke hele sagens varighed. Dette er også i overensstemmelse med, at enhver retsakt har sin særlige betydning. Retten har i henhold til dette princip fastslået, at de disciplinære myndigheder var forpligtet til at drage omsorg for, at enhver handling i disciplinærsagen skete efter et rimeligt tidsrum i forhold til den forudgående handling [40]. Når, som i denne sag, en annullationsdom bringer sagen tilbage på det tidspunkt, hvor den befandt sig inden sagsanlægget, må fristen for denne del af proceduren derfor også begynde at løbe [41].

53. Desuden fremgår det, at appellanten støtter sin opfattelse på Rettens udtalelse om, at ved tilsidesættelse af en rimelig frist »kan ikke blot institutionen ifalde ansvar, men overtrædelse heraf kan også medføre, at en retsakt, der er vedtaget under overtrædelse heraf, rammes af ugyldighed« [42]. Dette er efter min mening et forhold, som Domstolen endnu ikke har anerkendt. Tværtimod har

40 — Præmis 88 i den appellerede dom.

41 — Dette fremgår klart af dom af 4.2.1970 i sagen Van Eick (jf. ovenfor, fodnote 11).

42 — Præmis 88 i den appellerede dom.

Domstolen altid understreget, at overtrædelse af fristen i artikel 7 i vedtægtens bilag IX, ikke indebærer, at de foranstaltninger, der er truffet efter fristens udløb, bliver ugyldige, men (alene) at institutionen bliver ansvarlig for den skade, der herved forvoldes den pågældende [43]. Jeg skal uden at tage stilling til Rettens bemærkninger vedrørende dette generelle princip alene fastslå, at under alle omstændigheder kan varigheden af retssager, som i denne sag, ikke medregnes ved beregningen af fristen for en eventuel annullation. Ellers kunne nemlig den formmangel, der eventuelt fastslås, medføre ikke blot annullation af den afgørelse, den påvirker, men også den afgørelse, der træffes efter annullationsdommen, som netop ikke er behæftet med en sådan mangel.

54. Dette ændrer dog intet ved, at en tilsidesættelse af formkrav, som f.eks. grundsætningen om beskyttelse af forsvarets ret, kan udgøre en embedsforsømmelse, som under de generelle forudsætninger kan medføre institutionens ansvar. De ulemper, som kan opstå ved forsinkelse af en disciplinærsag, er altså behørigt taget i betragtning.

55. På dette grundlag må appellantens anbringende derfor forkastes.

56. *3.* Appellantens tredje anbringende vedrører tidsrummet fra den 2. juni 1983 til den 10. februar 1984 (hvorunder det første disciplinærråd behandlede sagen) og tidsrummet fra den 20. juni 1985 til den 9. december 1986 (tidsrummet mellem Domstolens dom i sag 141/84 og meddelelsen til sagsøgeren af formandens hensigt om at genoptage disciplinærsagen), tidsrum som mere indgående er blevet behandlet af Retten.

57. *a)* Med hensyn til det første af disse to tidsrum foreholder appellanten Retten, at den har begået en fejl ved fastsættelsen af dets begyndelse. Retten burde være gået tilbage til den 30. september 1982, på hvilket tidspunkt sagen blev indbragt for det første disciplinærråd.

58. Denne opfattelse kan jeg ikke dele. Disciplinærsagen, der blev indledt den 30. september 1982, blev annulleret af ansættelsesmyndigheden selv den 14. januar 1983. De tidsrum, som Retten har undersøgt, ligger med føje inden for forløbet af den nye sag. Den omstændighed, at annullationen beroede på en formmangel, kan ikke — modsat det af appellanten hævdede — indebære, at de to særskilte sager skal betragtes som alene havende ét sagsforløb. Hvis det forholdt sig anderledes, kunne den anfægtede foranstaltning annulleres på grund af den oprindelige formmangel, hvilket administrationen netop ville udelukke ved sin annullation af den første sag og ved indledningen af den nye sag.

59. Jeg skal desuden fastslå, at Rettens prøvelse af det pågældende tidsrum vedrører

43 — Dom i sagen Van Eick (fodnote 11), præmis 7; dom af 29.1.1985, sag 228/83, F. mod Kommissionen, Sml. s. 275, præmis 30.

fristen i artikel 7, stk. 1, i vedtægtens bilag IX, hvorfor Retten med føje har fastsat *fristens begyndelse* til den 2. juni 1983, på hvilket tidspunkt disciplinærrådet (det første) påbegyndte sit arbejde under den nye sag.

60. *b)* Appellanten mener endvidere, at Retten med urette har fastsat afslutningen af det andet tidsrum til den 9. december 1986. Ifølge appellanten er dette valg i modstrid med det tidspunkt, som Retten har valgt som udgangspunkt for det første tidsrum: Retten tager nemlig som udgangspunkt for det første tidsrum disciplinærrådets første møde, mens det som afslutningstidspunkt for dette tidsrum vælger skrivelsen til sagsøgeren om formandens hensigt om at genoptage sagen — i stedet for indbringelsen for det andet disciplinærråd (24.6.1987) eller dettes første møde (9.7.1987).

61. Jeg mener heller ikke, at dette anbringende er holdbart. Som anført vedrører det første tidsrum det første disciplinærråds arbejde, hvorfor det må behandles ud fra artikel 7, stk. 1, i vedtægtens bilag IX. Dette tidsrum vedrører overhovedet ikke de frister, der fastsættes i denne bestemmelse. Ud fra den regel, som Retten har opstillet i dommens præmis 88, fandt den det nødvendigt ikke kun at anvende nævnte bestemmelses frister, men også at efterprøve, om ansættelsesmyndigheden tilstrækkeligt hurtigt havde indledt sagen, efter at Domstolen havde annulleret den oprindelige disciplinære sanktion. Ud fra denne synsvinkel kan valget af afslutningstidspunktet for det andet tidsrum ikke anfægtes.

62. *4.* Med henblik på sit sidste anbringende i denne sammenhæng har appellanten henvist til sin replik i førsteinstansen, hvorunder han havde gjort gældende, at sagsøgte selv havde erkendt, at det havde overskredet en rimelig frist. Ifølge appellanten fulgte sagsøgte i den anfægtede disciplinære afgørelse disciplinærrådets udtalelse. Den havde fundet, at det var en formildende omstændighed, at der var forløbet et alt for langt tidsrum mellem ansættelsesmyndighedens meddelelse af klagepunkterne og disciplinærsagens afslutning. Appellanten gør gældende, at da Retten ikke i den appellerede dom behandler dette spørgsmål, lider dommen af en begrundelsesmangel.

63. Dette anbringende er efter min mening ikke holdbart. Retten har nemlig behandlet spørgsmålet om *annullationsmuligheden* af den anfægtede foranstaltning, og har herved — inden for rammerne af den omstridte procedure — lagt til grund, at der var overholdt en rimelig frist på de *forskellige stadier* af sagens forløb. Disciplinærrådet og ansættelsesmyndigheden har derimod ved *udmålingen af sanktionen* set på de *samlede* tidsrum, der var forløbet mellem »meddelelsen af ansættelsesmyndighedens klagepunkter« [44] og afslutningen af disciplinærsagerne.

64. Det fremgår altså med tilstrækkelig klarhed af den pågældende dom, at Retten har behandlet et andet spørgsmål end de disciplinære myndigheder og derfor har anvendt et andet kriterium end disse.

44 — Det drejede sig tilsyneladende om skrivelsen af 30.9.1982 ved indledningen af den første disciplinærsag. Disciplinærudvalget taler i samme sammenhæng om »gennemførelsen af flere på hinanden følgende disciplinærsager«.

65. *III.* Det fremgår af det ovenstående, at også dette anbringende må afvises.

Godkendelsen af protokollen efter afgivelsen af den begrundede udtalelse

66. Appellanten havde for Retten gjort gældende, at disciplinærrådets begrundede udtalelse af 27. november 1987 var behæftet med en formmangel derved, at protokollen over mødet den 26. november 1987 var dateret den 30. november 1987 og altså var blevet udfærdiget efter afgivelsen af den begrundede udtalelse. Retten forkastede dette anbringende og henholdt sig herved først til, at mødet, som havde været genstand for en protokol (26.11.1987 om morgenen), til mødet for lukkede døre, som fulgte efter (samme dags eftermiddag og fredag den 27.11.1987) samt til, at protokollen var blevet godkendt mandag den 30. november 1987 og samme dato tilstillet sagsøgeren (den appellerede doms præmis 113).

67. Retten tilføjede endvidere (den appellerede doms præmis 114):

»På dette grundlag må det fastslås, at sagsøgerens anbringende om, at den begrundede udtalelse er behæftet med en formmangel, fordi protokollen er blevet godkendt efter sagens afslutning ved disciplinærrådet, ikke er begrundet. Den begrundede udtalelses lovlighed kan ikke anfægtes alene derved, at protokollen over mødet den 26. november 1987 blev godkendt senere. Bilagets artikel 9, stk. 1, bestemmer, at 'sekretæren skal føre protokol over disciplinærrådets møder', men indeholder intet krav om, at protokollerne, for at have gyldighed, skal underskrives umiddelbart efter disciplinærrådets møde.«

68. Appellanten foreholder Retten, at den ikke har taget stilling til hans anbringende om, at protokollen blev underskrevet på et tidspunkt, hvor *disciplinærrådet ikke længere behandlede sagen*: Efter udfærdigelsen af den begrundede udtalelse var disciplinærrådets rolle udspillet. Appellanten gør gældende, at dommen derfor lider af en begrundelsesmangel på dette punkt.

69. Dette anbringende må absolut forkastes. Først fremgår det af en gennemgang af sagsakterne ved Retten, at appellantens opfattelse udelukkende var baseret på, at han ikke havde kunnet gøre bemærkninger til protokollen inden udfærdigelsen af den begrundede udtalelse (hvilket indebærer, at han blev frataget en mulighed for at forsvare sig) [45]. Retten har taget stilling til det af appellanten således fremstillede begrænsede anbringende, idet den gennemgik de dokumenter, der forelå i sagen. Retten har endvidere udtrykkeligt påvist, i den appellerede doms præmis 129 og 130, at sagsøgerens kontradiktionsret ikke blev tilsidesat. Appellanten har hverken bestridt den besvarelse, som

45 — Sagsøgte forstod også sagsøgerens opfattelse således: jf. den appellerede doms præmis 112.

Retten gav det anbringende, som han *reelt* havde fremført i denne sammenhæng, og heller ikke under appellen gentaget sit anbringende om tilsidesættelse af hans kontradiktionsret, som havde givet anledning til de af Retten i den appellerede doms præmis 129 og 130 fremsatte udtalelser, tværtimod har han udtrykkeligt frafaldet dette anbringende [46]. Appellanten påstod ikke ved Retten, at udfærdigelsen af den begrundede udtalelse formelt hindrede disciplinærrådet i senere at godkende protokollen. Hvis Retten ikke havde behandlet dette spørgsmål, havde appellanten under alle omstændigheder ikke kunnet foreholde den det.

70. Dernæst fremgår det af en samlet vurdering af Rettens argumentation, at disciplinærrådets fremgangsmåde kun havde kunnet anses for retsstridig, *hvis* sagsøgerens kontradiktionsret var blevet begrænset.

71. Den af appellanten under nærværende anbringende fremførte begrundelsesmangel kan derfor ikke tages til følge.

Manglende forelæggelse af visse dokumenter [47]

72. Retten har behandlet dette anbringende under to synsvinkler. Det første bestod i fremlæggelsen af dokumenter, der ikke var identificerede. Retten understregede sagsøgerens ret til at få tilstillet alle dokumenter, som var relevante for den disciplinære afgørelse, men udtalte dog, at sagsøgeren ikke kunne gøre krav på at få alle sagens akter forelagt. Retten fastslog, at ansættelsesmyndigheden og formanden for disciplinærrådet havde tilladt sagsøgeren at få adgang til alle sagens akter og til at få forelagt dokumenterne i takt med disciplinærrådets behandling af sagen. Retten konkluderede, at »sagsøgeren ikke havde godtgjort sin påstand om, at administrationen uden begrundelse har afslået at tilstille ham visse dokumenter« [48]. Appellanten har ikke bestridt denne konklusion under sin appel.

73. Den anden synsvinkel vedrørte sagsøgerens adgang til sagsøgtes regnskabsførelse. Den appellerede doms præmis 125 angiver herom følgende:

»Sagsøgeren har i sin replik tilføjet, at problemet vedrørende identifikation af visse dokumenter ikke ville have været opstået, hvis man ikke havde afslået at give ham adgang til regnskaberne efter hans forflyttelse den 30. april 1982. I det omfang dette argument må anses for et nyt anbringende, må det afvises, således som sagsøgte med føje har gjort gældende, i henhold til artikel 42, stk. 2, i Domstolens procesreglement. I det omfang argumentet må anses som en uddybning af et i stævningen direkte eller forudsætningsvis tidligere fremsat anbrin-

46 — Appellens punkt 46.

47 — Dette anbringende var ved Retten en del af et (bredere) anbringende, hvorved sagsøgeren gjorde gældende, at der var tale om »tilsidesættelse af kontradiktionsprincippet«: jf. overskriften til den appellerede doms præmis 116.

48 — Sidste punktum i den appellerede doms præmis 124.

gende, bemærkes alene — uden at det findes nødvendigt at behandle spørgsmålet om, hvorvidt administrationen skal give tjenestemænd, der er genstand for en disciplinærsag, fri adgang til dens arkiver — at det fremgår af sagens akter, at administrationen i denne sag allerede fra begyndelsen gav sagsøgeren adgang til dens arkiver (jf. punkt 66 i disciplinærrådets første begrundede udtalelse af 10.2.1984).«

»administrationen i denne sag allerede fra begyndelsen gav sagsøgeren adgang til dens arkiver«.

Posteringen af tilbageførselen den 25. august 1982 af 4 136 125 BFR

74. Appellanten gentager vedrørende disse spørgsmål de argumenter, han havde fremført i sin replik ved Retten. Han mener, at Rettens svar herpå ikke »er juridisk tilfredsstillende«. På grund af den særlige omstændighed, at det hævdede tab ikke er en præcis udgift, men et samlet beløb, kan meddelelsespligten ikke efter appellantens opfattelse forstås i gængs forstand, men må nødvendigvis betyde fri adgang til regnskaberne. For på tilfredsstillende vis at begrunde forkastelsen af dette anbringende burde Retten altså have redegjort for, hvorfor i denne sag adgangen i den af appellanten angivne forstand ikke var nødvendig, eller hvorfor Retten mente, at denne adgang var blevet givet ham (hvilket i øvrigt ikke var tilfældet).

75. Jeg mener ikke, at dette anbringende er holdbart, og det må derfor afvises. Det er ikke engang muligt at fastslå, på hvilket præcist punkt appellanten mener, at Rettens præmisser er fejlagtige. Endvidere kan appellanten ikke i en appelsag fremføre anbringender, som Retten har afvist som for sent fremsatte, og heller ikke anfægte den konstatering, som Retten har foretaget på baggrund af sagens akter, og hvorefter

76. Dette anbringende vedrører tilstillelsen af originalen af den pågældende postering af tilbageførsel. Appellanten havde for Retten gjort gældende, at indtil dagen før udløbet af den sidste disciplinærsag havde han kun modtaget ét dokument vedrørende posteringen af tilbageførsel, nemlig et dokument, der ikke var underskrevet af regnskabsføreren. Originalen, som han først fik tilstillet få dage før afslutningen af disciplinærsagen, adskilte sig på en række punkter fra nævnte dokument. Ifølge appellanten udgør denne postering af tilbageførsel »et hoveddokument«, idet det efter foretagelsen af en sådan postering »står klart, at der foreligger et tab«.

77. Parlamentet havde understreget, at sagsøgeren selv den 30. marts 1982 havde anmodet om, at der blev oprettet en reguleringskonto for tab af et næsten tilsvarende beløb. Parlamentet havde tilføjet, at et sådant dokument, hvori det alene fastslås og opføres i regnskabet, at der foreligger et tab, i øvrigt er ganske irrelevant, når der er tale om at konstatere grunden til tabet. Parlamentet anførte desuden, at det ikke kunne indse, hvorledes sagens afgørelse kunne afhænge af forskellen mellem de trykte bogstaver i de to dokumenter.

78. Retten udtalte herom (den appellerede doms præmis 143):

»Retten fastslår på grundlag af parternes forklaringer, at sagsøgeren ikke har godtgjort, hvorledes fremsendelsen af originaldokumentet om den tilbageførte postering af 25. august 1982 umiddelbart inden disciplinærsagens afslutning har kunnet påvirke sagsøgerens kontradiktionsret i en sådan grad, at der kan sættes spørgsmålstegn ved sagens lovlige forløb. Det bemærkes endvidere, at dokumentet blev stillet til sagsøgerens rådighed den 19. november 1987, og at denne herefter havde mulighed for at indgive eventuelle bemærkninger i sit endelige svarskrift, som han indgav til disciplinærrådet den 24. november 1987. Under disse omstændigheder finder Retten ikke, at der foreligger nogen som helst tilsidesættelse af sagsøgerens kontradiktionsret, som skulle bero på en for sen tilstillelse af originalen af det pågældende dokument.«

79. Appellanten gentager de for Retten fremførte argumenter og gør gældende, at der forelå en tilsidesættelse af kontradiktionsretten, men har dog ikke nærmere redegjort for, hvorfor denne tilsidesættelse ikke har kunnet påvirke appellantens kontradiktionsret »i en sådan grad«, at der kan sættes spørgsmålstegn ved sagens lovlige forløb. Appellanten har herved henvist til den afgørende betydning, som posteringen af tilbageførsel efter hans mening har [49]. Desuden mener appellanten, at Retten i modstrid hermed har fastslået, at sagsøgerens kontradiktionsret ikke er tilsidesat, idet sagsøgeren efter den 19. november 1987 at have fået tilstillet dokumentet havde mulighed for at gøre bemærkninger herom i hans definitive svarskrift, som han indgav til disciplinærrådet den 24. november 1987. Appellanten mener imidlertid, at den femdagesfrist, som han havde til rådighed mellem disse to tidspunkter, ikke var tilstrækkelig i en så kompliceret sag. Dokumentet, der blev tilstillet ham »in extremis«, kunne ikke »undersøges i tilstrækkelig grundig grad«.

80. Appellanten har derfor konkluderet, at Retten ikke har fremført en tilstrækkelig juridisk begrundelse for at forkaste dette anbringende.

81. Ved gennemgangen af anbringendet skal jeg indledningsvis anføre, at det af sagsøgeren ved Retten fremsatte anbringende omfattede to spørgsmål. Det første drejede sig om, hvilken nøjagtig interesse sagsøgeren havde i at få tilstillet originaldokumentet; det andet, hvis besvarelse var afhængig af svaret på det første spørgsmål, drejede sig om, hvorvidt fem dage var tilstrækkeligt til, at sagsøgeren på behørig vis kunne sikre sit forsvar.

82. Vedrørende det første spørgsmål om sagsøgerens nøjagtige interesse i at få tilstillet originalen skal jeg fastslå, at problemet henset til de af appellanten fremførte argumenter for hans vedkommende ikke var, på hvilket tidspunkt han havde fået kendskab til *selve posteringen af tilbageførsel*. Det afgørende for sagsøgeren var snarere undersøgelsen af originaldokumentet og sammenligningen med et dokument, der var i sagsøgerens

49 — Jf. ovenfor punkt 76.

besiddelse. Dette fremgår også af de argumenter, sagsøgeren har fremført i replikken ved Retten, og som han har citeret i sit appelskrift, og hvori de eventuelle grunde til forskellen mellem disse to dokumenter er behandlet.

83. Det fremgår af ovenstående, at den af appellanten krævede mulighed for kontrol kun ville have været relevant, hvis de af ham foreholdte klagepunkter støttedes på dokumentets ydre form eller eventuelle forskelle i forhold til andre dokumenter. Men dette er klart ikke tilfældet. Hovedspørgsmålet i tvisten mellem sagsøgeren og ansættelsesmyndigheden er, som Parlamentet med rette har anført, hvorfor der var forskel mellem beløbet i kassen og beløbet, der figurerede på de fundne dokumenter [50]. Hvordan kan man ellers forklare, at sagsøgeren anmodede om fri adgang til sagsøgtes regnskab for at kunne bevise sin opfattelse om grundene til dette fænomen [51]?

84. Appellanten har derimod ikke bestridt, at underskuddet blev fastslået af sagsøgte, og heller ikke, at den omstridte postering af tilbageførsel herefter blev foretaget.

85. Retten fastslog »på grundlag af parternes forklaringer«, at »sagsøgeren ikke har godtgjort, hvorledes fremsendelsen af originaldokumentet om den tilbageførte postering den 25. august 1982 umiddelbart inden disciplinærsagens afslutning har kunnet påvirke sagsøgerens kontradiktionsret i en sådan grad, at der kan sættes spørgsmålstegn ved sagens lovlige forløb«.

86. Jeg mener, at Retten her har udtalt sig unødvendigt forsigtigt, hvilket måske er grunden til, at dens begrundelse ikke virker helt overbevisende. Jeg mener dog ikke, at dette indebærer en begrundelsesfejl.

87. Vedrørende fristen på fem dage kan man under de angivne omstændigheder så meget mindre foreholde Retten, at der er tale om en begrundelsesmangel. Hvis nemlig tilstillelsen af det omstridte dokument strengt taget ikke engang var nødvendigt, kan den korte frist heller ikke udgøre en tilsidesættelse af sagsøgerens kontradiktionsret. Heraf følger, at når Retten »desuden« har henvist til tilstillelsen af dokumentet af 19. november 1987 til støtte for et »resultat«, er der ikke her tale om en formfejl, men derimod et bevis for den af Retten rosværdigt udøvede grundighed.

88. Af alle disse grunde må appellantens anbringende om posteringen af tilbageførsel den 25. august 1982 forkastes.

50 — Jf. den appellerede doms præmis 197 og punkt 144-148 nedenfor.

51 — Jf. ovenfor punkt 73 ff.

Oprettelsen af en rentebærende konto i Midland Bank

89. *I.* Retten anførte, inden den behandlede dette spørgsmål, følgende [52]:

»Sagsøgeren har først anført, at dette klagepunkt vedrører betragtningen i afgørelsen, hvorefter 'H. de Compte's beslutning om at ændre kontobetingelserne, der var aftalt mellem Parlamentet og Midland Bank, skønt han ikke var blevet anmodet om at gøre det og herved overskred sin kompetence, udgør ... en tilsidesættelse af de forpligtelser, som påhviler regnskabsføreren ...'«

90. *II.* Appellanten bestred for Retten ikke, at forskudsbestyreren, Offermann, og dennes medarbejder havde åbnet den omstridte konto i strid med bestemmelserne i finansforordningen [53] og de på det relevante tidspunkt gældende gennemførelsesbestemmelser [54] og havde indbetalt 400 000 UKL på denne konto, og heller ikke, at han var bekendt med disse transaktioner, men gjorde for Retten hovedsaglig gældende, at alene forskudsbestyreren var ansvarlig. Derfor mente han, at den sanktion, han blev pålagt, var retsstridig, idet for-skudsbestyreren ikke blev pålagt nogen sanktion. Endelig bestred han, at han havde skjult oprettelsen af kontoen for Parlamentets tjenestegrene, hvilket Parlamentet havde påstået i dets svarskrift. Appellanten har gentaget disse tre punkter i sin appel. Jeg skal behandle dem i nævnte rækkefølge.

91. *III.1.* Retten havde vedrørende ansvarsfordelingen mellem sagsøgeren som regnskabsfører og forskudsbestyreren understreget, »at regnskabsførerens og forskudsbestyrerens beføjelser og ansvar, for så vidt angår forvaltningen af en forskudsforvaltning, bl.a. er fastsat ved finansforordningens artikel 17, stk. 3, artikel 20, 49, 63 og 70 samt i artikel 46-54 i de gennemførelsesbestemmelser, der var gældende på tidspunktet for de omtvistede forhold« [55]. Retten udtalte, efter at have gennemgået disse bestemmelser, følgende (den appellerede doms præmis 168):

»Det fremgår af denne ansvarsfordeling mellem regnskabsføreren og forskudsbestyreren, at sidstnævnte først og fremmest er ansvarlig for forvaltningen af forskudsforvaltningen og kun er fritaget fra dette ansvar, såfremt han har modtaget modstridende instruktioner fra regnskabsføreren. Derimod er også regnskabsføreren ansvarlig, hvis han, skønt

52 — I overensstemmelse med stævningens indhold, som jeg har kunnet fastslå.

53 — Finansforordningen af 21.12.1977 vedrørende De Europæiske Fællesskabers almindelige budget (EFT L 356, s. 1).

54 — Kommissionens forordning nr. 75/375/EØF af 30.6.1975 om gennemforelsesbestemmelser til visse bestemmelser i finansforordningen af 25.4.1973 (EFT L 170, s. 1).

55 — Den appellerede doms præmis 167.

oplyst om eventuelle ulovligheder, ikke træffer de nødvendige foranstaltninger, eller ikke foretager såvel ordinær som ekstraordinær kontrol af forskudsforvaltningens regnskab.«

92. Retten anvendte disse principper på sagen og fastslog, at sagsøgeren, da han fra begyndelsen havde været bekendt med oprettelsen af den omstridte konto, var medansvarlig for alle de ulovligheder, der var begået i forbindelse hermed.

93. Appellanten har gentaget sin argumentation ved Retten og har anført, at der var tale om en konto under forskudsforvaltningen, som regnskabsføreren som sådan ikke var ansvarlig for [56]. Heraf fremgår ifølge appellanten, at afgørelsen om at åbne denne konto ikke var truffet af ham, men af forskudsbestyreren og dennes medarbejder.

94. Appellanten har ikke begrundet, hvorfor Rettens anførte resultat er fejlagtigt. Det må dog under alle omstændigheder fastslås, at for så vidt angår transaktionerne vedrørende oprettelsen af kontoen, kan der ikke rejses tvivl om appellantens ansvar.

95. Som anført har appellanten ikke bestridt, at oprettelsen af kontoen og indsættelsen herpå af 400 000 UKL var ulovlig, idet denne transaktion ikke var blevet godkendt af de efter finansforordningen ansvarlige myndigheder. Appellanten har heller ikke bestridt, at transaktionen burde være opført i regnskabet, eller at han i henhold til gennemførelsesbestemmelsernes artikel 51 og 53 burde være informeret herom. Det er under disse betingelser irrelevant, at (i medfør af finansforordningens artikel 20, stk. 3, og artikel 49, og artikel 46 ff. i gennemførelsesbestemmelserne) forvaltningen af de omtvistede midler var betroet en forskudsbestyrer. Det er også irrelevant, at sidstnævnte selv (med sin medarbejder) ved en skrivelse gav instruks om at oprette kontoen og foretage indbetalingen. Disse forhold ophæver ikke det ansvar, som påhviler regnskabsføreren efter finansforordningens artikel 70. Oprettelse af en forskudsforvaltning indebærer snarere — ganske logisk — hvad man kan benævne »et kontrolansvar« fra regnskabsførerens side. Artikel 53 i gennemførelsesbestemmelserne bestemmer nemlig bl.a., at regnskabsføreren skal kontrollere, at de midler, der er betroet forskudsbestyrerne, er til stede, samt førelsen af regnskabet. Endvidere skal regnskabsføreren i henhold til bestemmelsens artikel 54 meddele finansinspektøren og den anvisningsberettigede resultatet af kontrollen. Disse forpligtelser ville være overflødige, hvis regnskabsføreren ikke samtidig var forpligtet til at modsætte sig foreliggende ulovligheder eller, hvis forskudsbestyreren allerede havde begået sådanne og efter at have fået kendskab hertil ufortøvet oplyse finansinspektøren og den anvisningsberettigede herom, for at der kunne træffes de nødvendige forholdsregler. Det følger heraf, at når forskudsbestyreren har handlet ulovligt, og regnskabsføreren er blevet bekendt hermed, men ikke skrider ind herimod, ifalder regnskabsføreren samme ansvar, som hvis han selv, og ikke forskudsbestyreren, havde handlet ulovligt.

56 — Den appellerede doms præmis 153 og punkt 56 i appelskriftet.

96. Retten har altså med hensyn til sagsøgerens medansvarlighed anvendt finansforordningens relevante bestemmelser korrekt, hvorfor det af appellanten herimod fremsatte anbringende må forkastes.

97. 2. Retten udtalte med hensyn til den betydning, man i nærværende disciplinærsag må tillægge udfaldet af den disciplinærsag, som var indledt mod forskudsbestyreren, følgende:

»Den omstændighed, at forskudsbestyreren ikke er blevet pålagt nogen disciplinær sanktion efter den disciplinære sag, han var genstand for, kan ikke på nogen måde påvirke lovligheden af en disciplinær sanktion, som blev pålagt sagsøgeren, idet enhver disciplinærsag udgør en selvstændig sag. Ud fra denne opfattelse skal det understreges, at de udtalelser, som de respektive disciplinærråd i de to sager afgav, ikke divergerer, for så vidt angår beskrivelsen af de faktiske omstændigheder. De divergerer alene, for så vidt angår vurderingen af de fastslåede forhold. I disciplinærsagen mod Offermann fandt de disciplinære instanser, at ansvaret for hans adfærd påhvilede hans overordnede, dvs. sagsøgeren, mens disciplinærrådet i sagen mod sagsøgeren fastslog, at såvel sagsøgeren som Offermann var ansvarlige (punkt 222 i den begrundede udtalelse). Under alle omstændigheder, selv om ansættelsesmyndighedens afgørelse vedrørende forskudsbestyreren var ulovlig, kan sagsøgeren ikke til egen fordel påberåbe sig en ulovlighed, der er begået til fordel for andre (jf. Domstolens dom af 4.7.1985, sag 134/84, Williams mod Revisionsretten, Sml. s. 2229).«

98. Appellanten har herimod først indvendt, at Retten med urette har lagt til grund, at den omstændighed, at de to disciplinærsager eruafhængige af hinanden, udelukker enhver sammenligning mellem resultatet af de to parallelle sager.

99. Dernæst har appellanten anført, at Retten med urette har antaget, at den omstændighed, at forskudsbestyreren ikke blev pålagt nogen sanktion, alene beroede på, at de disciplinære instanser på daværende tidspunkt pålagde sagsøgeren ansvar for ulovlighederne. I sin replik ved Retten havde appellanten reelt angivet andre grunde til, at disciplinærrådet i sagen mod Offermann ikke foreslog pålæggelse af nogen sanktion [57]:

— Han (Offermann) handlede i god tro.

— Transaktionen var aldrig blevet skjult (fordi argumenterne vedrørende kontoen

57 — Jf. s. 34 (øverst) i appelskriftet.

befandt sig i sagsmappen vedrørende Midland Bank og stadig befinder sig der; denne sagsmappe er til rådighed for enhver person, der er beføjet til at have adgang til den, og altså for alle Offermann's overordnede).

— Tvivlen må komme Offermann til gode med hensyn til bankpraksis.

— Under alle omstændigheder forelå der hverken fortsæt eller grov forsømmelighed.

100. Disse grunde, som ud fra de samme betragtninger også gælder for appellanten, tog Retten imidlertid ikke for hans vedkommende i betragtning, hvorfor dommens begrundelse på dette punkt er behæftet med en åbenbar faktisk vildfarelse eller under alle omstændigheder er utilstrækkelig.

101. Appellanten har for det tredje anført, at Retten, da den anvendte princippet om, at man ikke til egen fordel kan påberåbe sig en ulovlighed, der er begået til fordel for andre, burde have angivet, i hvilken henseende afgørelsen vedrørende andre (forskudsbestyreren) var ulovlig. Ifølge appellanten er spørgsmålet om, hvorvidt fremgangsmåden over for forskudsbestyreren er lovlig eller ulovlig irrelevant i sagen; spørgsmålet er nemlig, hvorfor forhold, der taler til gunst for forskudsbestyreren, ikke blev taget i betragtning i appellantens tilfælde [58].

102. Det bemærkes indledningsvis hertil, at spørgsmålet er, om appellanten er objektivt ansvarlig for de ulovligheder, der blev begået ved kontoens opretholdelse.

103. Dette spørgsmål må bedømmes ud fra de udtrykkelige bestemmelser. Deres formål, som er klart at fastlægge ansvarsforholdene på det så vigtige område vedrørende forvaltningen af fællesskabsmidler, indebærer, at fællesskabsinstitutionerne ved anvendelsen af disse bestemmelser ikke råder over noget skøn.

104. Dette medfører for det første, at spørgsmålet om foreneligheden eller uforeneligheden mellem resultatet af de to sager, for så vidt de vedrører den pågældendes objektive ansvar, er ganske uden betydning [59]. Retten var derfor fuldstændig i sin ret til at udtale, at »selv om ansættelsesmyndigheden afgørelse vedrørende forskudsbestyreren var ulovlig, kan sagsøgeren ikke til egen fordel påberåbe sig en ulovlighed, der er begået til fordel for

58 — Jf. ovenfor punkt 99 og 100.

59 — Det bemærkes desuden, at ansættelsesmyndigheden i sagen Offermann forkastede den opfattelse, hvorefter forskudsbestyreren ikke var ansvarlig. Ansættelsesmyndigheden undlod at pålægge en disciplinærsanktion ene og alene, fordi den fandt, at en sådan foranstaltning ikke var egnet: jf. stævningens bilag 18 og præmis 8 i dom af 17.10.1991, sag T-129/89, Offermann mod Parlamentet, Sml. II, s. 855.

andre«. På baggrund af dette princip, som nyligt er blevet stadfæstet [60], kan jeg ikke indse, som hævdet af appellanten, at Retten ganske nøje burde have angivet den eventuelle ulovlighed til gunst for forskudsbestyreren, når det står fast, at der under alle omstændigheder ikke var begået nogen ulovlighed over for appellanten på dette punkt [61].

105. Det må for det andet fastslås, at den omstændighed, at man mener at have handlet korrekt [62], eller at man ikke har gjort sig skyldig i nogen forsømmelse [63], er ganske uden betydning for regnskabsførerens objektive ansvar, som der her alene er tale om. Disse forhold vedrører de subjektive betingelser for disciplinærsager. Appellanten har behandlet disse i et særskilt anbringende, som Retten har behandlet i dommens præmis 206 ff., og som appellanten har opretholdt i sin appel [64].

106. Den omstændighed, som disciplinærrådet i sagen Offermann (herefter benævnt »Offermann-disciplinærrådet«) tog i betragtning, nemlig at den relevante brevveksling med Midland Bank forelå i dennes sagsmappe, giver heller ikke noget holdepunkt for at betvivle sagsøgerens ansvar. Sagsøgeren burde nemlig på grund af kontrolforpligtelsen, hvis han ikke havde kunnet forhindre transaktionen, i hvert fald i henhold til gennemførelsesbestemmelsernes artikel 53 og 54 ufortøvet have informeret den anvisningsberettigede og finansinspektøren herom.

107. Der kan altså heller ikke gives appellanten medhold på dette punkt.

108. Det anbringende, som appellanten har støttet på Offermann-disciplinærrådets konklusioner, må derfor forkastes i dets helhed.

109. *3.* Appellantens sidste anbringende i denne argumentation omhandler Rettens udtalelse vedrørende »spørgsmålet om, hvorvidt sagsøgeren skulle have skjult oprettelsen af den nye konto for sine overordnede« [65].

110. Retten har her først fastslået, at parternes uenighed på dette punkt, *ikke kan anses for relevant*. Uanset hvorledes disse spørgsmål skal besvares,

»kan de ikke under nogen omstændigheder føre til, at sagsøgeren fritages for sit ansvar, idet ansvaret hovedsaglig beror på, at han ikke rettidigt som institutionens regn-

60 — Jf. dom af 24.3.1993, sag C-313/90, CIRFS mod Kommissionen, Sml. I, s. 1125, præmis 45.

61 — Jf. dom af 5.10.1988, forenede sager 260/85 og 106/86, TEC mod Rådet, Sml. s. 5855, præmis 18.

62 — Jf. ovenfor punkt 99, første led.

63 — A.st., tredje og fjerde led.

64 — Jf. senere punkt 173-178.

65 — Den appellerede doms præmis 171.

skabsfører har foretaget postering af de pågældende transaktioner« [66].

111. Appellanten har anført, at Retten ikke kunne frakende disse spørgsmål enhver relevans, idet den ikke forudgående havde taget stilling til sagsøgerens argumenter, at ansættelsesmyndighedens klagepunkt om, at der *ikke blev foretaget nogen regnskabsmæssig postering*, ikke burde være støttet på finansforordningens artikel 63 og gennemførelsesbestemmelsernes artikel 50 og 51. Ifølge appellanten vedrører den førstnævnte bestemmelse nemlig udelukkende hovedregnskabet, mens artikel 50 og 51 angiver de forpligtelser, der påhviler forskudsbestyreren, som appellanten altså ikke kan have tilsidesat.

112. Dette argument er ikke holdbart. Det er korrekt, at jeg ikke er enig med Retten, når den frakender dette spørgsmål enhver relevans under henvisning til, at sagsøgerens ansvar »hovedsaglig beror på, at han ikke rettidigt som institutionens regnskabsfører har foretaget postering af de pågældende transaktioner«. Sagsøgeren bestred nemlig ikke herved de i den anfægtede afgørelse foretagne konstateringer vedrørende manglende regnskabsmæssig postering, men den betragtning som lød således: »H. de Compte's beslutning om at ændre kontobetingelserne, der var aftalt mellem Parlamentet og Midland Bank, skønt han ikke var blevet anmodet om at gøre det og herved overskred sin kompetence, udgør ... en tilsidesættelse af de forpligtelser, som påhviler regnskabsføreren ...« [67]. Retten behandlede dog i sidste instans spørgsmålet om »sagsøgerens påståede fortielse af oprettelsen af kontoen« i præmis 172, således at dommen ikke under nogen omstændigheder kan ophæves, blot fordi Retten indledningsvis frakendte dette spørgsmål enhver relevans. Da sagsøgeren i øvrigt fremførte dette nye anbringende om en fejlagtig anvendelse af de nævnte bestemmelser vedrørende regnskabsførelsen i sin replik, var Retten ikke i henhold til Domstolens procesreglements artikel 42, stk. 2 (der fandt tilsvarende anvendelse ved Retten), forpligtet til at tage hensyn hertil.

113. Appellanten har endelig bestridt det forhold, at Retten i den appellerede doms præmis 172 fastslog følgende:

»Intetsteds i sagens akter fremgår det, at enten den anvisningsberettigede eller finansinspektøren var bekendt med oprettelsen af den omtvistede bankkonto. Derimod indeholder sagens akter, som anført af disciplinærrådet i dens begrundede udtalelse af 27. november 1987 (punkt 146-154), to dokumenter, som vækker formodning om, at sagsøgerens to overordnede var uvidende om den rentebærende konto i Midland Bank. Det drejer sig om en skrivelse af 5. juni 1981 fra sagsøgeren til Paludan-Müller, der var direktør for Finansafdelingen og anvisnings-

66 — Jf. foregående fodnote.

67 — Den appellerede doms præmis 152.

berettiget, samt en skrivelse af 22. januar 1982 til sagsøgeren fra Etien, daværende finansinspektør.«

114. Retten behandlede derefter de to nævnte dokumenter for at begrunde dette udsagn.

115. Appellanten har herom først anført, at Retten ikke, uden at angive nogen grund hertil, kommer ind på de forhold, som førte Offermann-disciplinærrådet til at antage, at eksistensen af nævnte konto ikke var blevet skjult: Bankdokumenterne vedrørende Midland Bank havde ifølge appellantenen altid været tilgængelige for enhver, der var beføjet til at have kendskab dertil.

116. Dette anbringende er ikke holdbart. Som Retten med føje har anført [68], skulle sagsøgeren i sin egenskab af regnskabsfører i tilfælde af, at han bliver bekendt med ulovligheder, på eget initiativ have underrettet Parlamentets kompetente myndigheder herom, for at de nødvendige foranstaltninger kunne træffes.

117. Vedrørende dette spørgsmål er det lidet vigtigt, om brevvekslingen forelå eller ikke forelå i sagsmappen vedrørende Midland Bank. Retten kunne nemlig alligevel udmærket her lægge til grund, at den omstændighed, at den anvisningsberettigede og finansinspektøren ikke (lang tid efter kontoens oprettelse) var blevet underrettet herom, godtgjorde, at sagsøgeren ikke havde overholdt sine forpligtelser.

118. Appellanten har herefter henvist til sin replik ved Retten, for så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt Paludan-Müller som anvisningsberettiget blev underrettet om kontoens oprettelse. Heri anfører appellanten, at det fremgår af Paludan-Müller's instruks i februar 1982 om at opnå renter af den omstridte konto, at Paludan-Müller under alle omstændigheder på dette tidspunkt var bekendt med kontoens eksistens og ikke, som det angives i disciplinærrådets begrundede udtalelse, først blev det i marts måned 1982. Appellanten gør gældende, at han mundtligt kort tid efter sin tiltrædelse allerede i december måned 1980 underrettede Paludan-Müller om kontoens oprettelse.

119. Vedrørende det første punkt skal alene anføres, at de dokumenter, som Retten har behandlet, er dateret henholdsvis den 5. juni 1981 og den 22. januar 1982. Appellantens anbringender om, at Paludan-Müller under alle omstændigheder var blevet underrettet i februar måned 1982 og ikke først i marts måned, kan altså ikke på nogen måde påvirke Rettens resultat, såfremt det antages, at dette anbringende kan tages i betragtning under appellen.

120. Vedrørende det andet spørgsmål om den nævnte samtale i december måned 1980 skal det understreges, at appellanten med dette anbringende anfægter Rettens vurdering vedrørende de faktiske omstændigheder, men ikke har bevist, at Rettens vurdering er behæftet med et ukorrekt retligt grundlag eller med en retsvildfarelse.

68 — Den appellerede doms præmis 168 og ovenfor punkt 95.

121. Disse anbringender må derfor forkastes.

Klagepunktet om tilsidesættelse af forpligtelsen til en behørig forvaltning af betalingsbevillingerne

122. *I.1.* Retten har i den appellerede doms præmis 174 og 175 afgrænset dette anbringende således:

»Sagsøgeren har inden fremsættelsen af sin dokumentation vedrørende klagepunktet om indløsning af to checks, trukket på Midland Bank, citeret en passage i den omtvistede afgørelse, som omhandler dette problem, og hvorefter '... de Compte [ikke] har opfyldt sine forpligtelser til en behørig forvaltning af betalingsbevillingerne, idet han har indløst to checks uden klar og gyldig dokumentation ..., og idet han ikke foretog postering på "kasseudskriftsregnskabet" af betalingen, der skete ved kassen i Luxembourg ... og ikke samtidig opførte indløsningen af disse checks i regnskabet ...'

Sagsøgeren har fortolket dette klagepunkt således, at han alene foreholdes ikke øjeblikkeligt at have foretaget de nødvendige posteringer vedrørende indløsningen af checkene.«

123. Appellanten har hertil anført, at han ikke kan gøres ansvarlig for den forsinkede postering på grund af den dårlige organisering af Parlamentets tjenestegrene. Retten udtalte herom i dommens præmis 181 følgende:

»Sagsøgeren begrænser med urette rækkevidden af klagepunktet over ham til alene at skulle angå 'en ikke-øjeblikkelig regnskabsførelse' af de to checks. Det fremgår nemlig af den disciplinære afgørelse, at han også foreholdes at have indløst disse checks uden nogen klar og gyldig dokumentation og ikke at have registreret indløsningen i 'kasseudskriftsregnskabet' over Parlamentets kasse i Luxembourg inden tre måneder efter deres indløsning.«

124. Appellantens første indvending vedrører dette spørgsmål [69]. Han anfører, at han i stævningen — efter først at have nævnt, hvilket klagepunkt der var tale om efter den anfægtede afgørelse — udtrykkeligt som første indsigelse mod dette klagepunkt, gengav visse uddrag af Saby-rapporten af 21. marts 1983, som var grundlaget for den for regnskabsåret 1981 meddelte decharge. Blandt disse uddrag figurerer bl.a. besvarelsen på klagepunktet vedrørende den påståede manglende og gyldige begrundelse med hensyn til indløsningen af de to checks. Appellanten mener altså, at den anfægtede doms begrundelse er fejlagtig, eller under alle omstændigheder utilstrækkelig, idet Retten burde have angivet, hvorfor den begrundelse, der var givet (i Saby-rapporten), ikke var gyldig. Når appellanten ikke kommer ind på denne del af klagepunktet i hans replik, er grunden hertil, at replikken afhænger af indholdet af svarskriftet.

69 — Jf. appelskriftets punkt 70.

125. Efter at have gennemgået appelskriftet er jeg af den opfattelse, at dette anbringende ikke er begrundet. Det fremgår klart af appelskriftets punkt 64, 65 og 66, at appellanten *udelukkende* ville gå ind på spørgsmålet om *den forsinkede postering*. Det fremgår også klart af sammenhængen, at de nævnte uddrag fra Saby-rapporten alene skulle tjene til at gendrive dette særlige klagepunkt. Nævnte citat omfatter i øvrigt et uddrag på fire tætskrevne sider, hvor de punkter, som understreger de vanskelige arbejdsbetingelser, hvormed appellanten søger at begrunde den indtrufne forsinkelse ved posteringen, er understreget. De uddrag, som appellanten nu påberåber sig, og hvoraf den »gyldige begrundelse« for indløsningen af de checks skal fremgå, er derimod overhovedet ikke understreget.

126. Appellanten modsiger desuden sig selv i appelskriftets punkt 65 vedrørende det anbringende, som jeg lige har behandlet, og hvorefter Retten med urette ikke har taget hensyn til sagsøgerens argumenter vedrørende spørgsmålet om en »gyldig begrundelse«. Han fremfører nemlig dér, at »det eneste afgørende under dette klagepunkt er forsinkelsen med posteringen af de to omstridte checks«.

127. Retten har imidlertid under alle omstændigheder bedømt rækkevidden af dette anbringende fuldstændig korrekt, hvorfor de indvendinger, som rejses herimod, må forkastes.

128. *II.* Appellanten har desuden fremsat indvendinger mod Rettens besvarelse af hans anbringende om, at den seks måneders forsinkelse med posteringen af de to checks beror på den dårlige organisering af Parlamentets Finanstjeneste, samt at der ikke forelå tilstrækkelige arbejdsmidler, og at personalet var utilstrækkeligt, forhold der, modsat det her behandlede klagepunkt, i den disciplinære afgørelse blev anset for formildende omstændigheder. Retten anførte herom (dommens præmis 182):

»Den omstændighed, at der i den disciplinære afgørelse, som formildende omstændighed er taget hensyn til den dårlige organisering af Parlamentets Finanstjeneste på tidspunktet for de pågældende handlinger, samt at der ikke forelå tilstrækkelige arbejdsmidler, og at personalet var utilstrækkeligt, indebærer ikke, at sagsøgeren fritoges fra forpligtelsen til at forvalte betalingsbevillingerne korrekt. De af sagsøgeren nævnte omstændigheder, som blev taget i betragtning af de disciplinære instanser, kan heller ikke frifinde sagsøgeren for nærværende klagepunkt, idet der foruden den konstaterede forsinkelse med posteringen af de to checks også blev begået en række andre overtrædelser ved deres indløsning. Retten finder, at sagsøgeren, henset til hans højtstående stilling i Finanstjenesten, ikke under henvisning til vanskelige arbejdsmæssige forhold, som har kunnet eksistere i tjenesten på et vist tidspunkt, kan hævde at være friholdt for ethvert ansvar.«

129. Appellanten har rejst indvendinger mod disse tre forhold, nemlig mod spørgsmålet

om en modsigelse i den disciplinære afgørelse, mod det anførte om, at der var begået en række andre overtrædelser ved indløsningen af checkene og mod hans »højtstående stilling«.

130. Vedrørende spørgsmålet om andre overtrædelser, som efter min mening er det afgørende spørgsmål, anfører appellanten, at Retten burde have præciseret karakteren af disse. Men hvis Retten hermed mener den såkaldte manglende præcise og gyldige begrundelse ved checkenes indløsning, mener appellanten, at han allerede har gendrevet dette klagepunkt.

131. Jeg kan ikke tilslutte mig dette. Retten anførte i dommens ovennævnte præmis 181, inden den behandlede argumentet om den dårlige organisering af Finanstjenesten, først »indledningsvis«, at »sagsøgeren *med urette* begrænsede rækkevidden af klagepunktet over for ham til alene at skulle angå 'ikke-øjeblikkelig regnskabsførelse' af de to checks« [70]. Retten har dernæst udtømmende angivet de øvrige klagepunkter, som må anses for ubestridte, og som er blevet taget i betragtning i forbindelse med spørgsmålet om indløsningen af de to checks. Det fremgår tilstrækkelig tydeligt af opbygningen af Rettens begrundelse, hvad Retten mente med henvisningen til en række »andre overtrædelser«, og at den forsinkede postering henhørte under denne sammenhæng, og derfor ikke, eller i hvert fald ikke udelukkende, kan tilregnes den dårlige organisering af Parlamentets tjenester eller utilstrækkelige materielle og personelle midler. Da Retten således, som jeg lige har påvist, med rette fandt, at sagsøgerens argumentation alene vedrørte klagepunktet om den forsinkede postering, og ikke øvrige overtrædelser, må den af appellanten nu rejste indvending i sin helhed forkastes.

132. Vedrørende spørgsmålet om en modsigelse i den disciplinære afgørelse har appellanten gentaget den argumentation, som han har fremført i sin replik ved Retten, hvor han rejste spørgsmålet, om forsinkelsen ikke måtte anses for en direkte og uundgåelig følge af den dårlige organisering af Parlamentets tjenester og de utilstrækkelige materielle og personelle midler. Retten har derfor ifølge appellanten »ikke lovligt kunne anlægge denne vurdering« [71], at der ikke forelå nogen modstrid mellem anerkendelsen af disse forhold som formildende omstændigheder, og at det forhold, at appellanten bebrejdes ikke at have ført betalingsbevillingerne på korrekt vis.

133. Hertil må anføres, som netop forklaret fandt Retten, at den forsinkede postering var en del af en række andre overtrædelser, hvorfor den ikke tog hensyn til de af sagsøgeren nævnte omstændigheder. Klagepunktet om denne forsinkelse må derfor under alle omstændigheder anses for begrundet. Selv om, modsat Rettens opfattelse, den disciplinære afgørelse var modstridende, kan der kun rejses tvivl herom, for så vidt som ansættelsesmyndigheden deri anerkendte, at der forelå formildende omstændigheder. Den appellerede dom kan under alle omstændigheder ikke anfægtes, for så vidt

70 — Min fremhævelse.

71 — Punkt 72, første afsnit, i appelskriftet.

som sagsøgerens anbringender mod klagepunktet om den forsinkede postering heri forkastes. Desuden er der ikke i appellantens nærværende anbringende taget hensyn til, at anerkendelsen af, at der på grund af de nævnte forhold forelå formildende omstændigheder, gjaldt alle de fremførte klagepunkter, og at det ikke er umiddelbart klart, i hvilket omfang og af hvilke nøjagtige grunde ansættelsesmyndigheden mente, at disse forhold burde tages i betragtning til gunst for sagsøgeren.

134. Appellanten bestrider endelig Rettens udtalelse, hvorefter sagsøgerens højtstående rang i Finanstjenesten indebar, at han ikke kunne påberåbe sig de nævnte materielle vanskeligheder til støtte for en ansvarsfritagelse. Dette er nemlig ifølge appellanten ikke foreneligt med det forhold, at der ikke blev rejst disciplinærsag mod andre højtstående tjenestemænd, som også havde været genstand for kritik, bl.a. i Revisionsrettens Særberetning [72].

135. Jeg skal her alene anføre, at den nævnte udtalelse fra Retten ikke var nødvendig for at forkaste sagsøgerens anbringende, og at man under alle omstændigheder ikke til sagsøgerens gunst kan tage hensyn til, at andre tjenstemænd med urette ikke er blevet fundet ansvarlige.

136. *III.* Appellanten bestrider endelig Rettens udtalelse vedrørende hans anbringende om, at alene forskudsbestyreren var ansvarlig. Retten havde herved henvist til sine betragtninger vedrørende klagepunktet om oprettelsen af en rentebærende konto i Midland Bank, et klagepunkt, som sagsøgeren havde gendrevet under påberåbelse af samme anbringende [73]. Retten tilføjede derefter,

»at sagsøgeren i langt højere grad medvirkede til de overtrædelser, som ledsagede indløsningen af de to checks, end dem, som vedrørte kontoens oprettelse.« [74]

137. Appellanten har i de indvendinger, han har rejst mod disse betragtninger, henvist til de argumenter, han havde fremført mod det nævnte afsnit af dommen vedrørende oprettelsen af en rentebærende konto i Midland Bank [75]. Jeg kan derfor også principielt henvise til det af mig anførte vedrørende dette forhold [76]. Jeg skal tilføje, at der her var tale om en utilstrækkelig regnskabsførelse, der efter gennemførelsesbestemmelsernes artikel 51 og 53 var underlagt appellantens kontrol, hvilket indebærer, at han var forpligtet til at sikre, at transaktionen blev bogført i rette tid, i givet fald ved at give de nødvendige instrukser til de rette personer.

72 — Jf. den appellerede doms præmis 13; EFT C 202 af 5.8.1982, s. 1.

73 — Den appellerede doms præmis 153 ff., navnlig præmis 167, 168 og 169.

74 — Den appellerede doms præmis 183.

75 — Ovenfor punkt 93.

76 — Ovenfor punkt 94, 95 og 96.

138. Modsat appellantens opfattelse var Retten ikke forpligtet til at forklare, i hvilket omfang sagsøgerens deltagelse i de ham foreholdte overtrædelser kunne påvirke forskudsbestyrerens ansvar. Da sagsøgeren ville have været ansvarlig, selv om instruksen om at indløse de to checks ikke var givet af ham selv, men med hans vidende, af forskudsbestyreren, må han så meget mere findes ansvarlig, når henses til hans personlige indgriben.

139. Dette anbringende må derfor forkastes i sin helhed.

Klagepunktet om tilsidesættelse af forpligtelsen til kun at afholde udgifter mod forelæggelse af bilag og til at opbevare disse

140. *I.* Dette klagepunkt vedrører manglende bilag for modværdien af de to nævnte checks (4 136 124 BFR) [77]. Retten har i denne sammenhæng behandlet to spørgsmål, som den fandt afgørende i parternes argumentation.

141. *II.1.* Det første spørgsmål var,

»om det er godtgjort, at underskuddet på 4,1 mio. BFR, som blev konstateret i medlemmernes kasse, og som der ikke forelå bilag for, beror på posteringen vedrørende en indløsning af et samlet beløb i belgiske francs af to checks trukket på Midland Bank« [78].

142. Retten resumerede vedrørende dette spørgsmål først de afgørende afsnit i den disciplinære afgørelse (præmis 196) i disciplinærrådets begrundede udtalelse (præmis 197) og Revisionsrettens konstateringer (præmis 198 og 199) [79]. Retten anførte dernæst, at den delte ansættelsesmyndighedens opfattelse, idet den udtalte,

»at det i den anfægtede afgørelse med føje har kunnet anses for godtgjort, at de manglende bilag i dette tilfælde vedrører indløsningen af de to checks trukket på Midland Bank« [80].

143. Retten bemærker subsidiært, at selv om man anerkendte sagsøgerens opfattelse, hvorefter dette underskud ikke havde nogen

77 — Ovenfor punkt 4, sidste led.

78 — Den appellerede doms præmis 195.

79 — Skrivelse af 29.10.1981, Særberetning af 6.7.1982, udtalelse af 7.11.1985.

80 — Den appellerede doms præmis 201.

sammenhæng med indløsningen af de to checks, ville resultatet dog alligevel være det samme, idet sagsøgeren ikke på noget tidspunkt under disciplinærsagen har kunnet fremskaffe bilagene vedrørende de 4 121 573 BFR, hvilket beløb, sagsøgeren ikke, som erkendt i en skrivelse til Parlamentets formand, havde bogført under udgifter [81].

144. Appellanten gør herom gældende [82], at Rettens formulering af det første spørgsmål er fejlagtigt, idet der herved »in limine« gås ud fra det, der netop skal bevises, nemlig at der forelå et underskud i medlemmernes kasse, som der ikke var bilag for. Spørgsmålets formulering, der nødvendigvis må anses for grundlaget for Rettens videre argumentation, indebærer ifølge appellanten, at man udelukkende behandler spørgsmålet om, hvorvidt årsagen til det, der indledningsvis er anset for bevist (underskuddet på 4,1 mio. BFR; ingen bilag), er indløsningen af de to checks. Han tilføjer, at spørgsmålets formulering også er modsigende, navnlig fordi Retten tidligere (præmis 192's slutning) udtalte, at ifølge sagsøgte selv består klagepunktet mod sagsøgeren i, »at han ikke opbevarede bilagene og ikke, at han dækkede underskuddet ved hjælp af to checks«.

145. Dette anbringende tåler ikke en nærmere prøvelse. For så vidt først angår *bilagene* for det omstridte beløb, eller rettere sagt for en udgift af en størrelse som de to checks' modværdi, står det fast, at disse bilag endnu ikke er blevet fundet. Appellanten anfører endnu engang i sit appelskrift [83], at når først disse bilag »er fundet«, vil kassen stemme.

146. Med hensyn til det omstridte *underskud* skal jeg bemærke, at Retten, uden at komme ind på spørgsmålet om bilag eller midler, benytter dette udtryk for at angive forskellen mellem kasseindeståendet og de indtil nu fundne bilag. Retten har i præmis 197 sammenfattet de modstridende forklaringer, disciplinærrådet under behandlingen af sagen var konfronteret med, således:

»Den første forklaring var, at forskellen mellem *kassen og hovedregnskabet* måtte føres tilbage til indløsningen af de to checks fra Midland Bank; den anden forklaring var derimod, at underskuddet var en følge af en række regnskabsmæssige fejl.« [84]

147. I sammenhæng hermed omtalte Retten i nævnte præmis 201 et »manglende bilag«, som vedrører indløsningen af de to checks trukket på Midland Bank.

81 — Den appellerede doms præmis 202.
82 — Jf. punkt 76 i appelskriftet.
83 — S. 45, første afsnit.
84 — Min fremhævelse.

148. Det fremgår heraf, at appellantens anbringende om, at Retten uden videre er gået ud fra, at der foreligger et underskud (forstået som en total mangel på bilag) ikke er begrundet. De nævnte formuleringer belyser også den logiske fejltagelse, som ligger til grund for sagsøgerens argumentation. Retten behandlede spørgsmålet om, hvorvidt der bestod en »sammenhæng« mellem de manglende bilag og indløsningen af de to checks for at efterprøve, om der virkelig forelå et sådant »underskud«. Denne sammenhæng, som var påstået af ansættelsesmyndigheden, men bestridt af sagsøgeren, bestod i dette tilfælde i, at »den senere registrering af posteringen vedrørende indløsningen af de to checks førte til opdagelsen af et underskud på ..., hvilket beløb svarede til de to nævnte checks' samlede beløb« [85]. Dette indebærer, at de manglende bilag vedrørte en ikke-bogført udgift, som var blevet udlignet ved det kontante udbytte ved indløsningen af checkene (stadig i 1981). Denne »sammenhæng«, og altså i sidste instans »underskuddet«, var genstanden for, men ikke forudsætningen for Rettens vurdering.

149. Appellanten anfører også med urette, at Rettens resultat er i modstrid med det af sagsøgte anførte, hvorefter sagsøgeren foreholdes ikke at have opbevaret bilagene, og ikke at have udlignet underskuddet ved de to pågældende checks. Det står fast, at man foreholder ham, at der ikke foreligger bilag [86], men dog under forhold, som kan påvirke vurderingen af overtrædelsens karakter.

150. Appellanten har dernæst rejst en række indsigelser [87] mod de forhold, der, som Retten har anført i dommens præmis 196, blev taget i betragtning af ansættelsesmyndigheden for »at begrunde den konklusion, den nåede til i sin disciplinære afgørelse«.

151. Disse indvendinger må imidlertid uden videre forkastes, idet de ikke er rejst mod den appellerede dom, men mod den disciplinære afgørelse.

152. Appellanten bestrider endvidere, at der, som bemærket af Retten, består en sammenhæng mellem de manglende bilag og indløsningen af de to checks. Appellanten er af den opfattelse, at Retten ikke har taget hensyn til visse forhold (nærmere angivet i appelskriftet). Da disse forhold vedrører Rettens vurdering af de faktiske forhold og ikke en tilsidesættelse af forsvarets rettigheder, kan disse anbringender umiddelbart kun tages i betragtning under påberåbelse af, at der foreligger en manglende begrundelse [88]. Man kan naturligvis overveje, om Rettens således forståede selvstændighed som instans, der træffer afgørelse vedrørende de faktiske omstændigheder, begrænses, når det drejer sig om logiske regler, der helt klart er blevet tilsidesat. Uanset hvordan det forholder sig, må appellantens indvendinger dog forkastes af den ene eller den anden grund, hvilket jeg kort skal begrunde nedenfor.

85 — Dette er ansættelsesmyndighedens konklusion efter den appellerede doms præmis 200.

86 — Den appellerede doms præmis 37, litra c).

87 — Punkt 77 i appelskriftet.

88 — Jf. princippet om begrundelsespligten i dom af 1.10.1991, sag C-283/90 P, Vidrányi mod Kommissionen, Sml. I, s. 4339, præmis 29.

153. Først har appellanten på ny henvist til det af ham allerede fremførte anbringende om, at han (udelukkende) foreholdes ikke at have opbevaret bilagene. Han mener, at sagsøgte med dette klagepunkt selv udelukker, at der foreligger den omstridte sammenhæng. Som jeg har påvist, er dette ikke korrekt.

154. Dernæst har Retten ifølge appellanten ikke taget hensyn til, at afgørelsen om decharge for 1982 [89] blev truffet efter Revisionsrettens udtalelse. Når henses hertil kunne Retten ifølge appellanten kun lægge til grund, at spørgsmålet om underskuddets opståen var løst. Appellanten har til støtte herfor først henvist til afgørelsens betragtninger, hvorefter »forskellen mellem kassen og hovedregnskabet ... ikke er blevet fuldstændig forklaret«. Han henviser endvidere til, at afgørelsen ikke sondrer mellem decharge, som meddeles ham, og decharge til regnskabsføreren, som efterfulgte ham dette år (den 1.5.).

155. Vedrørende disse to forhold mener jeg, at det er tilstrækkeligt at citere betragtningernes punkt A, som appellanten har fremlagt uddrag af, *i dets helhed*:

»Under hensyn til at forskellen mellem kassen og hovedregnskabet (d.d. bogført i Parlamentets regnskabsbøger og udgørende 4 136 125 BFR) *er blevet fastslået inden den 30. april 1982, at den skyldes to checks trukket på kontoen i Midland Bank den 4. september 1981 og den 1. november 1981*, og at den ikke er blevet tilstrækkeligt forklaret.« [90]

156. Dette siger efter min mening alt om dette spørgsmål.

157. Bortset fra disse uholdbare argumenter, som appellanten har fremført imod Rettens konklusion som sådan, har appellanten endvidere gjort gældende, at han ikke har kunnet bevise, at den omtvistede afgørelse er fejlagtig på dette punkt, fordi han ikke har fået adgang til regnskabet, og hans anmodning om, at der udpeges et sagkyndigt udvalg, er blevet afslået. Retten har ved at fastslå, at sagsøgeren ikke har været i stand til at fremlægge dette bevis, ifølge appellanten, tilsidesat forsvarets rettigheder.

158. Med hensyn til dette anbringende skal jeg henvise til de relevante bemærkninger i dette forslag til afgørelse: Jeg har allerede behandlet anklagepunktet vedrørende sagsøgerens adgang til regnskabet [91]; vedrørende afslaget på sagsøgerens anmodning om udpegelse af et sagkyndigt udvalg [92] har appellanten fremført et særskilt anbringende, som jeg skal behandle senere hen [93].

89 — Ovenfor fodnote 20.

90 — Min fremhævelse.

91 — Jf. ovenfor punkt 73, 74 og 75.

92 — Den appellerede doms præmis 224 ff.

93 — Jf. punkt 202 ff.

159. Det fremgår af det ovenfor anførte, at Rettens bedømmelse, hvorefter der i overensstemmelse med anklagemyndighedens opfattelse består sammenhæng mellem de manglende bilag og indløsningen af de pågældende to checks, holder over for alle de af appellanten rejste indsigelser. Det er derfor ikke nødvendigt at behandle appellantens indsigelser rettet mod den subsidiære antagelse, hvorved Retten forudsatte, at den opfattelse, der stred mod Rettens egen, var den korrekte.

160. Følgelig må alle de af appellanten fremførte indsigelser mod de af Retten fremsatte betragtninger vedrørende den pågældende sammenhæng afvises i deres helhed.

161. 2. Det andet spørgsmål, som Retten på baggrund af parternes argumentation vedrørende de manglende bilag har fundet vigtigt, er,

»om forpligtelsen og herved ansvaret for under en forskudsforvaltning kun at afholde udgifter mod forelæggelse af bilag og bevare disse, påhviler forskudsbestyreren eller regnskabsføreren« [94].

162. Retten anførte her følgende (præmis 203 og 204):

»Vedrørende spørgsmålet, om forpligtelsen og altså ansvaret for at opbevare de pågældende bilag vedrørende indløsningen af de to checks i denne sag påhvilede sagsøgeren eller forskudsbestyreren, lægger Retten artikel 20 og artikel 70, stk. 1 og 2, i finansforordningen og gennemførelsesbestemmelsernes artikel 50-53 til grund. Det fremgår af disse bestemmelser, at ansvaret for fremlæggelse og opbevaring af bilag under forskudsforvaltningen først påhviler forskudsbestyreren. Regnskabsføreren, som skal kontrollere forskudsforvaltningens regnskaber og give forskudsbestyreren instruktioner, bliver ansvarlig fra det tidspunkt, da han ikke giver de fornødne instruktioner om at opbevare de pågældende bilag.

Som allerede anført var sagsøgeren direkte impliceret ved indløsningen af de to checks, idet han selv påførte dem den anden underskrift og ifølge eget udsagn selv deponerede kontanterne, udbetalt i tre valutaer, i Parlamentets pengeskab i Luxembourg. Under disse omstændigheder har disciplinærrådet med føje statueret, at sagsøgeren har handlet groft uagtsomt ved ikke på behørig vis at have sørget for opbevaring af Parlamentets værdier.«

163. Appellanten mener, at disse betragtninger indebærer en fejlagtig begrundelse. Han har herimod fremsat tre indsigelser.

94 — Den appellerede doms præmis 195.

164. Først har han anført, at Retten i den nævnte præmis 203 med urette taler om en forpligtelse til »at opbevare de pågældende bilag vedrørende indløsning af de to checks«. Han har anført, at de bilag, som omhandles af det her behandlede klagepunkt i den disciplinære afgørelse, vedrørte *udgifter* af en størrelse svarende til checkenes modværdi. Dette er ubestrideligt korrekt, men udgør dog alene en formuleringsfejl, hvilket klart fremgår af sammenligningen mellem den omstridte formulering og formuleringen i dommens præmis 195. Denne sidstnævnte formulering viser, at Retten har behandlet spørgsmålet korrekt. Under disse omstændigheder kan man ikke tale om en begrundelsesmangel, der kan begrunde en ophævelse af dommen [95].

165. Dernæst har appellanten anført, at Retten har lagt til grund, at regnskabsføreren bør give forskudsbestyreren de rette instruktioner med henblik på opbevaring af bilag, men har dog ikke forklaret, hvorledes appellanten har tilsidesat denne forpligtelse. En sådan tilsidesættelse kan nemlig ikke ifølge appellanten udledes af, at han deltog i indløsningen af de to checks.

166. Dette argument er korrekt, for så vidt angår spørgsmålet om tilsidesættelse af instruktionspligten. I denne sammenhæng må det også erkendes, at den indledende sætning i præmis 204 umiddelbart kan give indtryk af, at Retten mener, at den omstændighed, at sagsøgeren var direkte impliceret ved indløsningen af de to checks, udgør en vigtig omstændighed i forhold til den eventuelle tilsidesættelse af denne forpligtelse. Hvis Rettens løsning imidlertid udtrykkeligt var baseret på dette grundlag alene, burde den følgelig også have præciseret, at forskudsbestyreren (i sin egenskab af mulig adressat for instruktionerne) klart ikke havde deltaget i indløsningen af checkene.

167. En nærlæsning af præmis 204 viser imidlertid, at Retten hermed har villet angive en supplerende grund til at lade sagsøgeren ifalde ansvar, selv om sondringen mellem denne supplerende grund og instruktionsforpligtelsen på grund af præmissens affattelse er vanskelig at foretage. Denne begrundelse støttes, i overensstemmelse med den af sagsøgte ved Retten hævdede opfattelse [96] afgørende på det forhold, at sagsøgeren var direkte impliceret ved indløsningen af de to checks. Sagsøgerens argumentation, som jeg gengiver senere, viser, at sagsøgeren også har forstået den således. Under disse omstændigheder bør dommen ikke ophæves udelukkende på grund af det af Retten anførte vedrørende sagsøgerens instruktionspligt. Jeg finder det snarere berettiget at behandle de af appellanten under appellen fremførte anbringender vedrørende den af Retten ovenfor nævnte angivne supplerende begrundelse.

168. Appellanten mener vedrørende dette spørgsmål, og dette er tredje del af hans anbringende, at hans medvirken ved

95 — Jf. en tilsvarende sag vedrørende en formuleringsfejl i en forordning, dom af 24.1.1991, sag C-27/90, SITPA, Sml. I, s. 133, præmis 13.

96 — Jf. den appellerede doms præmis 193.

indløsningen af checkene er ganske irrelevant for forpligtelsen til at opbevare Parlamentets værdier, idet bilagene vedrørende denne indløsning eksisterer. Appellanten har subsidiært anført, at hans medvirken er ganske irrelevant i denne sammenhæng, fordi underskriften og indsættelsen i pengeskabet ikke nødvendigvis indebar, at appellanten havde tilsidesat denne forpligtelse.

169. Jeg mener ikke, at disse anbringender er holdbare, idet Retten på det omstridte sted i dommen, om end ganske kortfattet, opstiller en formodning. I henhold til denne består der tvivl om, hvorvidt regnskabsføreren, som (for de af ham selv underskrevne checks) personligt har indløst de kontante midler, som udlignede en udgift, der ikke var omfattet af de tilsvarende bilag, skal anses for selv at være ophavsmand til denne udgift eller i hvert fald foranledigede dens iværksættelse. Denne formodning — som foretages i denne sag på grund af mangel på herimod stridende holdepunkter — omfattes af området for de faktiske omstændigheder og er derfor reelt unddraget Domstolens efterprøvelse. Under alle omstændigheder kan der ikke gives appellanten medhold i hans anbringende, hvorefter man ikke nødvendigvis må drage den slutning, at der er tale om en tilsidesættelse af nævnte forpligtelse.

170. Da der som fastslået af Retten overhovedet ikke foreligger noget bilag (dvs. i den for sagsøgeren gunstigste situation anses de for at være gået tabt efter deres udfærdigelse), har Retten i henhold til artikel 70, stk. 1, andet afsnit, antaget, at ansvaret påhvilede sagsøgeren og ikke forskudsbestyreren.

171. Heraf følger, at appellantens indsigelse vedrørende Rettens bedømmelse af denne ansvarsfordeling (som ganske vist ikke fremstår med bemærkelsesværdig klarhed) må forkastes.

Overtrædelse af vedtægtens artikel 86, stk. 1, af finansforordningens artikel 70, stk. 1, og artikel 71, samt tilsidesættelse af lighedsprincippet, princippet om billighed, princippet om fordelende retfærdighed og om magtfordrejning

172. Sagsøgerens argumentation ved Retten til støtte for dette anbringende kan efter det af Retten anførte opdeles i tre afdelinger.

173. Sagsøgeren havde først gjort gældende, at afgørelsen stred mod vedtægtens artikel 86 og finansforordningens artikel 70, stk. 1, og artikel 71, fordi han ikke ved den af ham foreholdte adfærd kan anses for at have handlet *groft uagtsomt*. Retten derimod var af modsat opfattelse. Retten udtalte, at ulovlighederne i forbindelse med oprettelsen af den omstridte konto, undladelsen af at regnskabsføre eller for sent at regnskabsføre

visse transaktioner vedrørende indløsningen af de to checks, og tilsidesættelse af forpligtelsen til kun at afholde udgifter mod fremlæggelse af bilag samt at sørge for deres opbevaring udgjorde uagtsomme handlinger fra sagsøgerens side, der er så meget mere alvorlige, som sagsøgeren i kraft af sin stilling som regnskabsfører beklædte den højeste stilling i forvaltningen af institutionens regnskab.

174. I det omfang appellanten har bestridt, at Rettens bedømmelse af de pågældende klagepunkter er ubegrundet, skal jeg henvise til de i nærværende forslag gjorte relevante bemærkninger herom.

175. Jeg kan heller ikke give appellanten medhold i hans anbringende om, at han efter det af Retten tidligere anførte ikke var pålagt en »bogføringspligt«, men alene en kontrol- og instruktionspligt. En tilsidesættelse af denne forpligtelse må nemlig behandles på samme måde som en af regnskabsføreren begået overtrædelse af finansforordningens bestemmelser, nemlig som om vedkommende selv forvaltede forskudskassens midler og regnskab [97]. I øvrigt har appellanten i hvert fald delvis selv tilsidesat disse bestemmelser, navnlig ved indløsningen af checkene.

176. Appellantens andet anbringende, hvorefter foruden ham selv, også finansinspektøren er bundet af en kontrol- og instruktionsforpligtelse, vedrører spørgsmålet om ligebehandling, som appellanten også har rejst i denne sammenhæng, og som jeg skal behandle senere.

177. Appellanten mener endelig, at Retten ikke har taget hensyn til hans anbringende om, at der på daværende tidspunkt herskede en dårlig organisering i Parlamentets Finanstjeneste, eller til, at der ikke forelå tilstrækkelige midler. Ifølge appellanten er Retten ikke kommet ind på dette punkt. For så vidt som appellanten havde påberåbt sig, at der bestod en særlig sammenhæng mellem disse forhold og de fastslåede overtrædelser, havde Retten allerede forkastet dette anbringende [98]. Yderligere behandling heraf var derfor unødvendig.

178. Appellantens anbringende om, at han ikke har handlet groft uagtsomt, kan derfor ikke tages til følge.

179. Dernæst har appellanten gjort gældende, at lighedsprincippet, princippet om billighed og princippet om fordelende retfærdighed var tilsidesat, fordi han som den eneste blev pålagt en disciplinær sanktion, modsat forskudsbestyreren, den anvisningsberettigede og finansinspektøren.

180. Retten henviste med henblik på denne del af anbringendet til de betragtninger, den havde gjort vedrørende afgrænsningen af

97 — Jf. ovenfor punkt 95.

98 — Jf. den appellerede doms præmis 182 og ovenfor punkt 131.

sagsøgerens ansvar i forhold til forskudsbestyrerens [99], den anvisningsberettigedes og finansinspektørens [100]. Retten udtalte, at forskellen mellem afgørelserne i disciplinærsagen mod forskudsbestyreren og regnskabsføreren er irrelevant i denne sag, når henses til princippet om, at enhver disciplinærsag er en selvstændig sag, hvis princips overholdelse skal være forenelig med lighedsprincippet, princippet om billighed og fordelende retfærdighed, som sagsøgeren har påberåbt sig.

181. Appellanten har herom anført, at Retten ikke tog hensyn til, at det ikke kun drejede sig om forskellen mellem de to nævnte afgørelser: der blev nemlig overhovedet ikke iværksat nogen disciplinærsag mod de eventuelt øvrige ansvarlige, bl.a. finansinspektøren. Appellanten har til støtte herfor henvist til Revisionsrettens Særberetning [101]. I øvrigt er det ifølge appellanten ansættelsesmyndigheden, der alene kan kræve beslutning om at indlede en disciplinærsag og den efter sagens afslutning passende sanktion. Appellanten rejser spørgsmålet, hvorledes man under hensyn til denne omstændighed kan forene de principper, som blev påberåbt til støtte for anbringendet ved førsteinstansen, og en mod disse principper diametralt modsat behandling.

182. Herom anføres alene indledningsvis, at det i denne sammenhæng, modsat spørgsmålet om appellantes objektive ansvar for transaktionerne under forskudsforvaltningen [102], ikke drejede sig om at vurdere appellantens adfærd ud fra, om han har opfyldt de forpligtelser, der påhviler ham. Det drejede sig snarere om at afgøre, om ansættelsesmyndigheden korrekt havde udøvet sin skønsbeføjelse, dels ved indledningen af disciplinærsagen og, efter dennes udløb, dels ved dens afgørelse af princippet og arten af sanktionen.

183. Appellanten rejser med disse anbringender spørgsmålet om overholdelse af ligebehandlingsprincippet, i henhold til hvilket bl.a. sammenlignelige forhold bør behandles ens.

184. Men ud fra dette synspunkt kan der alene gives appellanten medhold i dette anbringende, hvis det fremgår af den appellerede dom, at andre personer, som befandt sig i samme situation som sagsøgeren, var blevet (bedre) behandlet end ham, eller hvis appellanten godtgør, at Retten med urette ikke havde taget hensyn til sagsøgerens påstande herom. Dette er imidlertid ikke tilfældet.

185. Jeg skal navnlig anføre, at sagsøgte, ubestridt, udtalte [103], at *forskudsbestyreren* ikke havde begået nogen ansvarspådragende

99 — Den appellerede doms præmis 167-170, præmis 183, samt præmis 203 og 204.

100 — Den appellerede doms præmis 171 og 172.

101 — EFT C 202 af 5.8.1982, s. 1.

102 — Jf. ovenfor punkt 102 ff.

103 — Jf. den appellerede doms præmis 193.

handling efter indløsningen af checkene; forskudsbestyreren befandt sig altså, i hvert fald i denne henseende, i en anden situation end sagsøgeren.

186. Vedrørende *den anvisningsberettigede* har appellanten i denne sammenhæng intet anført, der giver holdepunkter for, at Retten (ligesom ansættelsesmyndigheden) skulle have tilsidesat princippet om ligebehandling.

187. Den sammenligning, som appellanten i sin appel har foretaget mellem den behandling, som blev ham til del, og den behandling, som *finansinspektøren* var udsat for, er ny i forhold til stævningen ved Retten. Hvis appellantens argumentation vedrørende dette spørgsmål skal forstås således, at Retten burde have taget hensyn til de af sagsøgeren herom fremsatte påstande, kan anbringendet under alle omstændigheder ikke anses for begrundet. Desuden skal jeg fastslå, at appellanten under appellen alene har henvist til Revisionsrettens Særberetning. Dennes kritik af finansinspektørens adfærd vedrører imidlertid alene en bestemt procedure angående regnskabsførelsen af udbetalte godtgørelser. Denne procedure er ganske irrelevant for klagepunkterne i denne sag.

188. Appellantens anbringende vedrørende tilsidesættelse af generelle principper må derfor også forkastes, uden at jeg behøver at komme ind på spørgsmålet om »disciplinærsagernes uafhængighed«, som Retten anvendte i sin begrundelse.

189. Appellanten havde endelig gjort gældende, at disciplinærsagen var behæftet med magtfordrejning, fordi han var blevet straffet for formelle klagepunkter, som om disse var reelle klagepunkter, der var behørigt bevist. Retten afviste dette anbringende. Retten anførte, at sagsøgeren ikke, som krævet efter den i fast retspraksis knæsatte definition af begrebet magtfordrejning, havde fremlagt noget relevant bevis for, at ansættelsesmyndigheden ved at rejse disciplinærsag mod ham havde forfulgt et andet mål end opretholdelse af den europæiske offentlige tjenestes interne orden. Den omstændighed, at sanktionen degradation blev pålagt sagsøgeren for formelle ulovligheder, er ikke tilstrækkelig til at fastslå, at administrationen, som sagsøgeren har påstået, har forfulgt ham alene for i hans person at finde et soneoffer [104].

190. Appellanten erkender, at vurderingen af de pågældende beviser tilkommer Retten, og han overlader til Domstolen at afgøre, om Retten ikke, når henses til de af sagsøgeren fremsatte anbringender, har overskredet grænserne for dens skønsbeføjelse.

104 — Den appellerede doms præmis 214.

191. Da apellanten ikke nærmere har præciseret, hvorledes Retten har gjort sig skyldig i en sådan magtoverskridelse, må dette anbringende, ligesom de øvrige anbringender, i deres helhed forkastes.

Tilsidesættelse af proportionalitetsprincippet

192. Retten afviste også sagsøgerens argumentation, hvorefter der består et urimeligt misforhold mellem på den ene side klagepunkterne over ham og på den anden side den alvorlige sanktion, som blev pålagt ham. Retten bemærkede først, at den ikke kan sætte sin vurdering i stedet for ansættelsesmyndighedens, undtagen i tilfælde af åbenbar vildfarelse eller magtfordrejning. Retten anførte endvidere, at der efter dens mening heller ikke består noget bestemt forhold mellem de i artikel 86-89 opregnede sanktioner og de forskellige former for overtrædelse af tjenestepligterne, der begås af tjenestemænd. Valget af den sanktion, der skal pålægges i det enkelte, individuelle tilfælde, er således baseret på en generel vurdering af sagens samtlige faktiske omstændigheder og de skærpende eller formildende omstændigheder i det konkrete tilfælde.

193. Retten har på dette grundlag, som er korrekt, hvilket appellanten heller ikke har bestridt under appellen, bl.a. henvist til den alvorlige karakter af overtrædelserne og den omstændighed, at sagsøgeren, som institutionens regnskabsfører i henhold til finansforordningen, var ansvarlig for en god forvaltning af Regnskabsafdelingen.

194. Appellanten mener nu, at Retten ikke har taget stilling til hans anbringender om, at der var tale om formelle klagepunkter imod ham, og heller ikke til spørgsmålet om de formildende omstændigheder.

195. Jeg mener imidlertid, at Retten har taget stilling hertil i dens henvisning til de alvorlige overtrædelser af forpligtelser.

196. Dette gælder først for »den formelle karakter« af disse overtrædelser. Det er klart, at overtrædelser af »formelle« bestemmelser i finansforordningen, som skal sikre en korrekt forvaltning og opbevaring af fællesskabsmidler, alt efter tilfældet kan udgøre alvorlige overtrædelser, dvs. indebære alvorlige tilsidesættelser af disse interesser. Dette afhænger af det nøjagtige formål med den tilsidesatte bestemmelse, beløbsstørrelserne og den sammenhæng, hvori overtrædelsen begås. Rettens svar kan derfor ikke anfægtes.

197. Vedrørende spørgsmålet om formildende omstændigheder må det erkendes, at dette spørgsmål normalt spiller en rolle ved udmålingen af den fastsatte sanktion. Men »grundsanktionen« (nærværende disciplinære afgørelse angav sagsøgerens fjernelse fra tjenesten), som eventuelt kan mildnes efter omstændighederne, er afhængig af overtrædelsens grovhed. Retten har altså taget stilling til sagsøgerens anbringende, men lagt andre forhold til grund for udmålingen af sanktionen, hvis vigtighed er større

end formildende omstændigheder som sådan. Jeg kan heller ikke her se, at dette skulle indebære nogen begrundelsesmangel, så meget mindre, som Retten alene burde efterprøve, om ansættelsesmyndigheden havde gjort sig skyldig i en *åbenbar* vildfarelse.

198. Appellanten har desuden anført, at han anser Rettens begrundelse for fejlagtig, idet Retten herved baserede sig på den opfattelse, at sagsøgeren var hovedansvarlig for en god forvaltning af Regnskabsafdelingen. Dette er ifølge appellanten i modstrid med, hvad Retten tidligere erkendte med hensyn til forskudsbestyreren (præmis 203).

199. Hertil skal jeg alene fastslå, at artikel 20 og 70 i finansforordningen tildeler regnskabsføreren et særligt ansvar, som svarer til den vigtige rolle, der tilkommer denne efter traktaterne [jf. EØF-traktatens artikel 209, litra c), og de tilsvarende bestemmelser i de øvrige traktater]. Rent juridisk er det ikke anfægteligt, at disse forhold tages i betragtning ved sanktionens udmåling, som ansættelsesmyndigheden har gjort i sin disciplinære afgørelse og Retten ved dens efterprøvelse heraf. Dette gælder også, såfremt regnskabsføreren (egenhændigt) tilsidesætter finansforordningens saglige bestemmelser eller sin tilsynspligt over for forskudsbestyreren, en pligt, der også er en følge af regnskabsførerens særlige stilling.

200. Den omstændighed, at forskudsbestyreren i et bestemt tilfælde (her oprettelsen af kontoen) kan være ansvarlig sammen med regnskabsføreren (nemlig når førstnævnte tilsidesætter relevante saglige bestemmelser, og sidstnævnte ikke overholder sin tilsynspligt) er ikke til hinder for, at den sanktion, der skal pålægges regnskabsføreren, fastsættes under hensyntagen til dennes særlige stilling. Modsat af hvad appellanten tilsyneladende mener, er der ikke nogen modsigelse mellem det forhold, at forskudsbestyreren kan ifalde ansvar for en bestemt handling, og regnskabsførerens særlige stilling.

201. Følgelig må også disse anbringender forkastes.

Påstandene om udpegelse af et udvalg af sagkyndige

202. Retten har i sin dom understreget, at disse påstande i hovedsagen går ud på, at der skal udpeges sagkyndige, der skal give en udtalelse vedrørende klagepunktet om, at der ikke foreligger bilag for beløbet på 4,1 mio. BFR. Retten mente ikke, at en sådant udvalg var nødvendigt, og afslog derfor sagsøgerens anmodning herom, bl.a. under henvisning til »de samlede sagsakter, som disse er blevet gennemgået og undersøgt af Retten, det beviste klagepunkt og manglende forelæggelse af bilag (jf. her præmis 195-202)« [105]. Retten uddrager heraf, som sagsøgeren korrekt har bemærket, at den under sin gennemgang af

105 — Den appellerede doms præmis 228.

de faktiske omstændigheder er blevet overbevist om, at dette klagepunkt med føje figurerer i den disciplinære afgørelse.

203. Appellanten har her alene henvist til sine anbringender, hvorefter Retten med urette fandt dette klagepunkt begrundet.

204. Jeg er helt enig i, at Retten kunne afslå sagsøgerens anmodning af nævnte grund. Revisionsretten, en af parterne uafhængig institution, havde allerede undersøgt de relevante faktiske forhold flere gange. Retten støttede også sin vurdering på Revisionsrettens udtalelser.

205. Da appellanten ikke havde fremført noget, der kunne give anledning til at tro, at et udvalg af sagkyndige kunne finde frem til nye omstændigheder, og appellanten heller ikke har begrundet, hvorledes dette skulle kunne ske, har Retten med føje afvist denne anmodning.

206. Appellanten har i denne sammenhæng gentaget, at han efter forflyttelsen ikke havde kunnet foretage de nødvendige undersøgelser. Retten havde imidlertid afvist dette anbringende, som sagsøgeren støttede på en tilsidesættelse af forsvarets rettigheder, og nærværende sag giver ikke noget holdepunkt for at antage, at den afvisning skulle være i strid med fællesskabsretten.

207. Appellanten henviser endelig endnu engang til, at der ved hans forflyttelse ikke forelå nogen regnskabsaflæggelse. Appellanten har imidlertid ikke påstået, at dette forhold rejser tvivl om beviskraften af de dokumenter, som Retten har støttet sig på. Derfor og ganske uafhængigt af, om en sådan påstand kan behandles under en appelsag, kan heller ikke dette anbringende tages til følge.

208. Dette sidstnævnte anbringende til støtte for nærværende appel om udpegelse af et udvalg af sagkyndige må derfor forkastes.

C — Forslag til afgørelse

209. Af de samlede ovenstående grunde skal jeg foreslå Domstolen

— at forkaste appellen

— at tilpligte appellanten at betale sagens omkostninger i henhold til procesreglementets artikel 122.